

RP 59/2021 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om temporär ändring av lagen om indrivning av fordringar, temporär ändring av 7 § i lagen om indrivning av fordringar och temporär ändring av 24 § i kreditupplysningslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att det ska stiftas en lag om temporär ändring av lagen om indrivning av fordringar, en lag om temporär ändring av 7 § i lagen om indrivning av fordringar och en lag om temporär ändring av 24 § i kreditupplysningslagen. Avsikten är att genom de föreslagna temporära bestämmelserna fortsätta att underlätta situationen för de företag som på grund av covid-19-epidemin befinner sig i ekonomiska svårigheter.

Lagen om temporär ändring av lagen om indrivning av fordringar föreslås till sitt innehåll motsvara den gällande temporära lagen, med undantag av en enskild ändring. De bestämmelser som begränsar bruket av tratta föreslås dock vara i kraft en kortare tid än bestämmelserna om indrivningskostnader. När begränsningarna gällande användning av tratta har upphört, ska tiden för protest av tratta temporärt förlängas från 10 till 21 dagar.

Lagen om temporär ändring av lagen om indrivning av fordringar är avsedd att träda i kraft 1.7.2021 och gälla till 30.4.2022, med undantag av bestämmelserna om begränsning av användningen av tratta, som är avsedda att vara i kraft till 30.9.2021. Lagen om temporär ändring av 7 § i lagen om indrivning av fordringar och lagen om temporär ändring av 24 § i kreditupplysningslagen avses träda i kraft 1.10.2021 och gälla till 30.4.2022.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	4
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	4
2.1 Nuläge.....	4
2.2 Bedömning.....	5
3 Målsättning.....	5
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	6
4.1 De viktigaste förslagen.....	6
4.1.1 Allmänt.....	6
4.1.2 Förslag som gäller indrivningskostnader.....	7
4.1.3 Förslag om begränsning av trattaindrivning.....	9
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	12
5 Alternativa handlingsvägar.....	13
6 Remissvar.....	15
7 Specialmotivering.....	16
7.1 Lagen om indrivning av fordringar.....	16
7.2 Lagen om indrivning av fordringar.....	22
7.3 Kreditupplysningslagen.....	22
8 Ikraftträdande.....	22
9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.....	24
LAGFÖRSLAG.....	25
1. Lag om temporär ändring av lagen om indrivning av fordringar.....	25
2. Lag om temporär ändring av 7 § i lagen om indrivning av fordringar.....	28
3. Lag om temporär ändring av 24 § i kreditupplysningslagen.....	28
BILAGOR.....	30
PARALLELLTEXTER.....	30
1. Lag om temporär ändring av lagen om indrivning av fordringar.....	30
2. Lag om temporär ändring av 7 § i lagen om indrivning av fordringar.....	35
3. Lag om temporär ändring av 24 § i kreditupplysningslagen.....	36

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Statsrådet konstaterade i samråd med republikens president den 16 mars 2020 att det råder undantagsförhållanden i landet på grund av coronavirussituationen (covid-19). Statsrådet gav då riktlinjer om vissa åtgärder för att hantera coronavirussituationen i Finland. Därefter har regeringen gett riktlinjer om nya åtgärder i syfte att bland annat skydda samhällets och näringslivets funktioner och säkerställa företagens verksamhetsmöjligheter.

Som en del av många åtgärder i syfte att trygga företagens verksamhetsmöjligheter ändrades lagen om indrivning av fordringar (513/1999, nedan indrivningslagen) med anledning av coronavirussituationen temporärt för en tid (1.1.–30.6.2021) så att det för andra än konsumentfordringar till lagen fogades för det första bestämmelser om för vilka slags indrivningsåtgärder och för hur många sådana åtgärder gäldenären får avkrävas kostnadsersättning. Till lagen fogades också bestämmelser om maximibeloppet av de kostnader som gäldenären får debiteras för enskilda indrivningsåtgärder och maximibeloppet för gäldenären totalkostnadsansvar samt om tidsgränserna för sändning av sådana betalningspåminnelser eller betalningskrav för vilka gäldenären avkrävs kostnadsersättning. Dessutom infördes begränsningar i användningen av tratta. En tratta får inte användas som indrivningsåtgärd vid indrivning av andra fordringar än konsumentfordringar om gäldenären är en privatperson, en enskild näringsidkare, ett öppet bolag eller ett kom-manditbolag. En tratta får sändas, men inte offentliggöras eller anmälas för anteckning i kreditupplysningsregistret om gäldenären är ett aktiebolag som lämnar utredning om att bolagets omsättning eller motsvarande intäkter under den senast avslutade räkenskapsperioden understiger 100 000 euro eller om räkenskapsperioden är bolagets första.

Statsrådet konstaterade 1.3.2021 i samråd med republikens president att det återigen råder undantagsförhållanden i Finland. I februari-mars 2021 såg man igen en betydande ökning av antalet nya fall av coronavirussmitta. Förutom att det visade sig uppstå problem i tillgången på vaccin, blev situationen i början av året allvarligare också därför att man påträffade fall där personer smittats med muterade former av viruset. I april har man sett en viss minskning av antalet nya fall. Enligt Institutet för hälsa och välfärd (THL) anmäldes under vecka 13 (29.3.–4.4.) till registret över smittsamma sjukdomar 3 400 nya fall, vilket är nästan ettusen fall mindre än veckan innan. Incidensen för dessa nya fall var 58 fall per 100 000 invånare, medan siffran veckan innan var 75.

Enligt THL har man i Finland per 1.4.2021 gett över en miljon vaccindoser. Över 900 000 personer har vaccinerats och har alla fått åtminstone en dos coronavirusvaccin. Enligt de senaste bedömningar från social- och hälsovårdsministeriet som man har haft tillgång till vid avfattandet av denna proposition kommer över hälften av befolkningen i arbetsför ålder att ha fått vaccin under juni månad och i juli-augusti räknar man med att hela befolkningen i arbetsför ålder kommer att vara vaccinerad.

Regeringen har i april 2021 inlett överläggningar om en plan för avveckling av de restriktioner och rekommendationer som coronavirusepidemin har fört med sig. Syftet är att genom en sådan plan ge medborgare, företag och sammanslutningar en klar vision av hur samhället gradvis kommer att öppnas upp igen. Begränsningarna avvecklas enligt en riktgivande tidsram, som man satt som mål om epidemisituationen och vaccinationstäckningen utvecklas i gynnsam riktning.

RP 59/2021 rd

Entydig information om hur länge epidemin kommer att pågå finns emellertid inte att få och för tillfället är det inte möjligt att exakta förutse hur epidemin kommer att utvecklas under återstoden av året eller hur väl vaccineringsstidtabellerna kommer att hålla.

Företagarna i Finland rf. gjorde 20.11.2020 en Gallup i vilken företagarna tillfrågades om coronavirusets effekter. Enligt gallupen hade viruset medfört problem för 65 % av företagen. Företagens tilltro till att de kunde klara sig genom coronakrisen låg på ungefär samma nivå som i juli-augusti 2020, då nästan 90 % av företagen trodde att de antingen med säkerhet eller möjligtvis skulle lyckas ta sig genom krisen. Den företagargallupp som gjordes i mars (19–24.3.2021) gav samma resultat. Enligt den rapporterade 55 % av företagen att coronaviruset hade minskat deras försäljning och 15 % rapporterade sig ha betalningsproblem. Å andra sidan uppgav 13 % av dem som besvarade gallupen att coronaviruset inte hade påverkat företagets verksamhet på något sätt.

Den kris som coronavirusepidemin har fört med sig är inte överstånden för företagen, och dess chockverkan för dem är långvarig. Företagens ekonomiska situation kommer inte att förbättras omedelbart, utan först med en viss fördröjning, när situationen har normaliserats efter att restriktionerna har hävts. För en stor del av de krisdrabbade företagen kommer återhämtningen att pågå detta år eller kanske längre.

1.2 Beredning

Utkastet till proposition har beretts i en arbetsgrupp som tillsattes av justitieministeriet den 10 februari 2021. I arbetsgruppen ingick utöver representanter för justitieministeriet representanter för Finlands Näringsliv rf, Regionförvaltningsverket i Södra Finland, Konkurrens- och konsumentverket, Suomen Perimistöimistöjen liitto ry, Företagarna i Finland rf samt arbets- och näringsministeriet. Enligt sitt uppdrag skulle arbetsgruppen först bereda ett förslag om förlängning av den temporära ändringen av lagen om indrivning av fordringar. I ett andra skede ska arbetsgruppen i enlighet med en skrivning i regeringsprogrammet för Sanna Marins regering (s. 83) bereda ett förslag till permanenta ändringar av indrivningslagen. Avsikten är att förslaget till permanenta ändringar av lagstiftningen ska vara klart 15.8.2021.

Utkastet till regeringsproposition har varit på remiss mellan den 16.3.2021 och den 6.4.2021. Remissvaren refereras nedan i avsnitt 6.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Nuläge

En täckande beskrivning av nuläget före införandet av den temporära lagen (1069/2020) finns i avsnitt 2.1 i regeringens proposition med förslag till den gällande temporära lagen (RP 191/2020 rd).

Genom den gällande temporära lagen infördes övre gränser för vilka indrivningskostnader som får avkrävas gäldenären vid indrivning av andra fordringar än konsumentfordringar. Detta skedde så att man införde bestämmelser om maximibelopp för indrivningskostnader, maximalantalet indrivningsåtgärder som berättigar till kostnadsersättning samt gäldenärens maximala totalkostnadsansvar. Genom den temporära lagen fogades till lagen om indrivning av fordringar även temporära bestämmelser om tidsgränser för indrivningsåtgärder vid indrivning av andra fordringar än konsumentfordringar (3 b–3 e §).

RP 59/2021 rd

En tratta, dvs. en betalningsuppsmaning med hot om offentliggörande, får inte användas för att driva in en konsumentfordran. Genom den temporära lagen infördes förbud mot att använda tratta som indrivningsåtgärd även när gäldenären är en privatperson, en enskild näringsidkare, ett öppet bolag eller ett kommanditbolag. Dessutom begränsades rätten att använda tratta när gäldenären är ett aktiebolag med liten omsättning eller ett aktiebolag som nyligen hade inlett sin verksamhet. (7 § 2 och 5 mom.)

En tratta får offentliggöras eller anmälas för anteckning i kreditupplysningsregistret (protesteras) tidigast tio dagar efter det att den sänts (7 § 5 mom.).

2.2 Bedömning

I den permanenta lagen om indrivning av fordringar regleras indrivningen av andra än konsumentfordringar inte lika detaljerat som indrivningen av konsumentfordringar. I den permanenta lagstiftningen ställs inga övre gränser i eurobelopp för indrivningskostnader per åtgärd eller per fordran när det är frågan om frivillig indrivning av andra än konsumentfordringar. Därför kan det finnas betydande skillnader i de belopp som tas ut som indrivningskostnader, så som det framgår av avsnitt 2.1.2 i förarbetena till den temporära lagen (RP 191/2020 rd). Vid indrivning av andra än konsumentfordringar är det vanligen också möjligt att använda indrivningsåtgärder som är förenade med hot om publicering och konkurs. På grund av den särskilda omsorg som krävs i samband med användning av tratta, kan användningen av en sådan förutsätta en större arbetsinsats av den som driver in fordran än vad övriga indrivningsåtgärder gör. De indrivningskostnader som uppkommer i samband med dessa indrivningsåtgärder är i regel högre än kostnaderna för andra indrivningsåtgärder.

När vissa företag till följd av coronavirussituationen tillfälligt blir oförmögna att betala sina skulder på förfallodagen, kan höga indrivningskostnader öka deras betalningssvårigheter ytterligare. Särskilt i små och medelstora företag kan höga indrivningskostnader leda till betalningssvårigheter, eftersom sådana företag i allmänhet har anspråkslösare ekonomiska resurser, så att indrivningskostnaderna påverkar deras ekonomiska situation mera än i större företag. Såsom det konstaterades i den tidigare propositionen (RP 191/2020 rd, s. 13) kan de permanenta bestämmelserna om indrivning av fordringar inte i samtliga fall garantera en skälig nivå på indrivningskostnaderna vid indrivning av företagsfordringar och andra liknande fordringar på vilka bestämmelserna om konsumentfordringar inte tillämpas.

På grund av de betalningssvårigheter som coronavirussituationen förorsakat företag är det motiverat att de temporära bestämmelserna om indrivningskostnaderna för dessa fordringar fortsätter att vara i kraft. Coronavirussituationen motiverar också fortfarande en begränsning av möjligheten att använda tratta.

3 Målsättning

Såsom ovan redan har framgått, är det inte möjligt att exakt säga hur länge epidemin kommer att vara eller hur länge och i vilken omfattning den kommer att påverka det ekonomiska läget. Det står dock klart att företagens ekonomiska situation inte kommer att förbättras omedelbart efter att läget har normaliserats sedan restriktionerna har avvecklats, utan med fördröjning. Det är mycket viktigt att företagen får hjälp med att klara sig genom krisen och detta är målsättningen också för de temporära ändringarna av indrivningslagen.

Den centrala målsättningen för propositionen är att genom en reglering som till innehållet motsvarar den gällande temporära lagen förhindra att höga indrivningskostnader ytterligare förvärrar det ekonomiska trångmål som en del företag har råkat i till följd av coronavirusepidemin.

RP 59/2021 rd

Till följd av de betalningssvårigheter som epidemin har vållat företag är det sannolikt att ett antal företag ytterligare kommer att försena sig med betalningen av fakturor och skulder. Den frivilliga indrivningen av fakturorna och skulderna kan därför komma att dra ut på tiden och kostnaderna för indrivningen kan bidra till att ytterligare förvärra företagens ekonomiska situation. Syftet med propositionen är att underlätta situationen för sådana företag och förhindra att betalningssvårigheterna för annars livsdugliga företag förvärras. Detta strävar man efter att göra genom att säkerställa att indrivningskostnaderna också för andra fordringar än konsumentfordringar är lägre än de annars kunde vara, i synnerhet som framtidsutsikterna på grund av coronavirusepidemin ännu kan anses osäkra.

Ett mål är även att förhindra att de regler som gällde före den temporära regleringen för en kort tid träder i kraft i fråga om indrivningskostnader som uppstår vid indrivning av andra fordringar än konsumentfordringar. Denna målsättning kommer att beaktas särskilt vid bedömningen av hur länge den nu föreslagna temporära regleringen ska vara i kraft.

Ett mål är även att begränsa användningen av tratta vid indrivningen av företagsfordringar, på grund av de olägenheter som anteckningar om betalningsstörning medför för företag. Målet är härvid att skydda särskilt de ekonomiskt mest sårbara företagen. Till denna grupp kan hänföras i synnerhet företag för vilkas förpliktelser fysiska personer har lagstadgat personligt ansvar samt företag med liten omsättning.

Målsättningen med att förlänga tiden för protest av en tratta är å ena sidan att underlätta företagets situation och å andra sidan att göra det möjligt att efter 30.9.2021 avveckla begränsningarna i användningen av tratta. Genom att välja en reglering som denna ger man företag en längre frist att ordna upp sin ekonomiska situation efter att företaget har mottagit en tratta samt indrivningsföretagen och borgenärerna på motsvarande sätt möjlighet att igen på ett sätt som motsvarar normala förhållanden använda tratta som indrivningsmetod för andra än konsumentfordringar.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.1.1 Allmänt

Den temporära lagen (1069/2020) har varit i kraft en så kort tid att det inte har varit möjligt att samla material för systematisk och forskningsbaserad bedömning av den temporära regleringens konsekvenser, men beredningen har utgått från uppfattningen att de viktigaste målsättningarna för den temporära regleringen har uppnåtts. Under de rådande omständigheterna anser man att förverkligandet av de centrala målen för regleringen också i fortsättningen väger tyngre än regleringens negativa effekter. Utifrån de uppgifter som finns att få har den tidsbegränsade regleringen inte haft några mera betydande skadliga konsekvenser, och det finns inte heller i övrigt något hinder för att förlänga giltighetstiden för regleringen.

I propositionen föreslås att en reglering som med undantag av en enskild ändring till innehållet motsvarar den temporära lagen 1069/2020 ska gälla till utgången av april 2022, med undantag av de bestämmelser som begränsar användningen av tratta, vilka föreslås gälla endast till 30.9.2021 (lagförslag 1). Vidare föreslås det att sedan bestämmelserna om begränsning av användningen av tratta har upphört att gälla, eller från 1.10.2021, ska den kortaste tillåtna tiden för protest av tratta förlängas från 10 dagar till 21 dagar (lagförslag 2 och 3). Orsaken till att det

föreslås att giltighetstiden för bestämmelserna som begränsar användningen av tratta ska förlängas med en kortare tid än bestämmelserna om indrivningskostnaderna förklaras närmare nedan i avsnitt 4.1.3.

I det första lagförslaget föreslås bestämmelser om maximibelopp i euro för indrivningskostnader, om tidsgränser för indrivningsåtgärder, om maximiantalet indrivningsåtgärder som ska berättiga till kostnadsersättning, om ett maximalt totalkostnadsansvar för gäldenärer och i fråga om vissa gäldenärer dessutom att tratta inte alls eller bara med begränsningar ska få användas vid indrivning av fordringar. Den föreslagna regleringen är i linje med den reglering i indrivningslagen som redan i nu gäller för konsumentfordringar, men i detta sammanhang har särskilt beaktats särdragen vid indrivning av sådana fordringar där gäldenären är ett företag.

Det är motiverat att förlänga den temporära, i jämförelse med den permanenta regleringen mer detaljerade och striktare regleringen av indrivningskostnaderna vid indrivning av andra fordringar än konsumentfordringar, eftersom coronavirusituationen har medfört betalningssvårigheter för en del av företagen och det är sannolikt att svårigheterna kommer att fortsätta. Trots att målet är att de temporära bestämmelserna ska ha konsekvenser särskilt för indrivningen av fordringar där gäldenären är ett företag och således vara en åtgärd som gör det lättare för företagen att ta sig ur en svår situation, är det inte ändamålsenligt att begränsa de föreslagna bestämmelsernas tillämpningsområde så att tillämpningen blir beroende av om gäldenären bedriver näringsverksamhet eller om den fordran som ska drivas in har samband med näringsverksamhet som gäldenären utövar. En sådan avgränsning skulle nämligen innebära att de temporära reglerna inte skulle gälla gäldenärer som inte betraktas som näringsidkare, även om dessa skulle vara i behov av skydd på motsvarande sätt som näringsidkare. Med beaktande även av att det föreslås att indrivningskostnaderna ska begränsas till en skälig nivå med tanke på såväl gäldenärer som borgenärer är det motiverat att tillämpningsområdet för de föreslagna bestämmelserna omfattar inte bara fordringar där gäldenären är ett företag, utan också andra sådana fordringar som inte är konsumentfordringar.

I propositionen har också beaktats att effektiv indrivning av fordringar ska tryggas, i synnerhet därför att borgenärerna kan vara små och medelstora företag, för vilka det kan vara särskilt viktigt att snabbt få betalning för sin fordran. När effektiva indrivningsmetoder står till buds och skälig kostnadsersättning kan krävas för indrivningsåtgärderna, finns det förutsättningar för att indrivningen av fordringarna ska lyckas.

4.1.2 Förslag som gäller indrivningskostnader

Maximalantalet indrivningsåtgärder som berättigar till kostnadsersättning

Enligt det första lagförslaget i propositionen ska gäldenärerna för indrivningsåtgärder som gäller andra fordringar än konsumentfordringar kunna avkrävas högst ett i lag fastställt belopp. Såsom vid konsumentfordringar ska de kostnader som tas ut för betalningspåminnelser, betalningskrav, betalningsplaner och förlängningar av betalningstiden inte få överstiga i lagförslaget angivna maximala i euro angivna belopp per åtgärd. Vid indrivning av andra fordringar än konsumentfordringar får med de begränsningar som föreskrivs i lagförslaget även tratta samt betalningsuppmaning med konkurshot användas som indrivningsmetod. För att regleringen ska vara effektiv, föreslås därför i lagförslaget ett maximalt eurobelopp även för kostnader som får krävas in för sådana indrivningsåtgärder.

De föreslagna maximibeloppen för indrivningskostnader enligt åtgärd motsvarar maximibeloppen i den gällande temporära lagen. Den kostnadsnivå som föreslås innebär en lindring jämfört

med de maxibelopp för indrivningskostnader som tilläts före den temporära regleringen infördes, om man beaktar tillsynsmyndighetens, Regionförvaltningsverkets i Södra Finland, beslutspraxis om skäliga indrivningskostnader och justitieministeriets utredning om kostnader som dömts ut i fordringsmål. En redogörelse för ovan nämnda omständigheter ingår i motiveringen till den gällande temporära lagen (RP 191/2020 rd), i avsnitten 2.1.2 och 2.1.3. Kostnadsnivån i förslaget har bedömts också ur borgenärernas och indrivningsföretagens synvinkel; de föreslagna maximibeloppen är avsevärt högre än vid indrivning av konsumentfordringar.

Trots att målet, såsom ovan konstaterats, är att regleringen ska ha konsekvenser särskilt för indrivningen av fordringar där gäldenären är ett företag och således vara en åtgärd som gör det lättare för företagen att ta sig ur en svår situation, förutsätter kravet på logik och opartiskhet i lagstiftningen att den föreslagna kostnadsregleringen utöver företagsfordringar också gäller andra fordringar där gäldenären är någon annan än en konsument, såsom ett bostadsaktiebolag, en förening eller en stiftelse.

Det finns även skäl att notera att de föreslagna bestämmelserna om maximala indrivningskostnader inte påverkar borgenärens rätt enligt 10 e § att av gäldenären få 40 euro som standardersättning för indrivningskostnaderna, om en betalning som avses i 1 § i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal (30/2013) är försenad så att borgenären har rätt till dröjsmålsränta. Paragrafen baserar sig på Europeiska parlamentets och rådets direktiv 2011/7/EU om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner, från vilka man inte i nationell lagstiftning får avvika till nackdel för en borgenär, varför ingen ändring av paragrafen föreslås. En borgenär som kräver standardersättning av gäldenären har rätt att få ersättning för sina övriga skäliga indrivningskostnader endast till den del som deras belopp överskrider standardersättningens belopp.

De maximibelopp som föreslås är inte absoluta, utan man ska kunna avvika från dem på de grunder som anges i lag. I så fall kan gäldenären krävas på de faktiska indrivningskostnaderna. Vid indrivning av en direkt utsökingsbar fordran får maximibeloppen dock inte överskridas. Det anses motiverat att inte tillåta avvikelser i fråga om direkt utsökingsbara fordringar, eftersom indrivningen av sådana fordringar kan fortsätta genom rättslig indrivning utan att någon verkställighetsgrund behövs.

Tidsgränser för indrivningsåtgärder

På motsvarande sätt som i den temporära lagen 1069/2020 föreslås det att det i den nya temporära lagen (lagförslag 1) ska tas in bestämmelser om de tidsgränser som ska gälla för indrivningsåtgärderna när andra fordringar än konsumentfordringar drivs in. Enligt lagförslaget ska en gräns på 7 dagar gälla för nya betalningspåminnelser och betalningskrav som sänts skriftligen eller på något annat varaktigt sätt. Målsättningen med bestämmelserna är att säkerställa att gäldenären mellan indrivningsåtgärderna har en tillräckligt lång tid på sig att framställa anmärkningar eller betala innan ytterligare indrivningsåtgärder eventuellt vidtas. Man vill också förhindra att indrivningskostnaderna blir otillbörligt höga genom att indrivningsåtgärder verkställs med oskäligt korta intervall. Tidsgränsen är en annan än för konsumentfordringar. Denna lösning stannade man för därför att man ville ta hänsyn till att det i affärsrelationer kan vara ytterst viktigt för borgenären att indrivningen är snabb och effektiv. Därför ansågs det motiverat att tidsgränsen är 7 dagar i stället för de 14 dagar som föreskrivs för konsumentfordringar.

Det föreslås också att kostnader för förlängning av betalningstiden ska få tas ut endast om betalningstiden förlängs med minst 14 dagar. Målet är till denna del att förhindra att gäldenärens kostnadsansvar onödigtvis ökar genom att kostnader upprepade gånger tas ut för mycket korta

RP 59/2021 rd

förlängningar av betalningstiden, vilket i praktiken endast medför obetydlig nytta för gäldenären.

Maximalantalet indrivningsåtgärder som berättigar till kostnadsersättning

I det första lagförslaget i propositionen föreslås begränsning av antalet betalningskrav, trattor, betalningsuppsmaningar med konkurshot och betalningsplaner som berättigar till kostnadsersättning för indrivning av andra fordringar än konsumentfordringar. För att till denna del säkerställa att regleringen av indrivningskostnaderna blir effektiv, föreslås huvudregeln vara att en gäldenär får avkrävas indrivningskostnader för högst två betalningskrav, en tratta och en betalningsuppsmaning med konkurshot. Om indrivningen av en fordran fortsätter med tratta, får gäldenären dock krävas på indrivningskostnader för bara ett betalningskrav. På samma sätt ska huvudregeln vara att gäldenären får krävas på kostnaderna för högst en betalningsplan. I fråga om fordringar av viss storlek ska kostnader dock få krävas för två betalningsplaner.

Gäldenärens totalkostnadsansvar

Enligt propositionen ska gäldenären för indrivning av andra fordringar än konsumentfordringar få krävas på högst det belopp som anges i lagen. På samma sätt som i den temporära lagen 1069/2020 är det motiverat att i den nya temporära lagen (lagförslag 1) som utgångspunkt för totalkostnadsansvaret ta de belopp för skäligen kostnader för indrivningsåtgärder som i revideringen av indrivningslagen 2013 ansågs uppstå i en korrekt indrivningsprocess för konsumentfordringar. Vid indrivning av andra fordringar än konsumentfordringar kan också tratta och betalningsuppsmaning med konkurshot användas, vilket dock bör beaktas som en förhöjande faktor vid regleringen av det totala kostnadsansvaret.

Maximiantalen föreslås motsvara det sammanlagda beloppet av de maximikostnader som tas ut för två betalningspåminnelser, en betalningsplan och två betalningskrav, eller om tratta används vid indrivningen, för ett betalningskrav i stället för två och för en tratta förhöjt med 15 % av den totala summan för de maximikostnader som ska tas ut avrundat till det närmaste beloppet på ett jämnt tiotal. Gäldenärens maximala totalkostnadsansvar skulle således vara 230 euro. Om det gäller en fordran där kapitalet överstiger 500 euro ska maximibeloppet utöver de andra indrivningsåtgärderna också omfatta den maximikostnad som tas ut för två betalningsplaner till och för en betalningsuppsmaning med konkurshot. När kapitalet av fordran överstiger 500 euro, ska gäldenärens maximala totalkostnadsansvar således vara 480 euro, när det enligt den gällande temporära lagen är 410 euro. Det spelrum på 15 % som föreslås är avsett att täcka de skäligen kostnaderna för eventuella andra behövliga indrivningsåtgärder. I praktiken kan det förekomma variationer när det gäller vilken typ av kostnader för indrivningsåtgärder som det totala beloppet av indrivningskostnaderna i varje enskilt fall består av.

I undantagsfall får gäldenären krävas på högre indrivningskostnader än de föreslagna maximibeloppen. Denna möjlighet till avvikelser ska inte gälla direkt utsökningsbara fordringar, eftersom indrivningen av sådana fordringar kan fortsätta genom rättslig indrivning utan att verkställighetsgrund behövs, varför det ur gäldenärens perspektiv inte är rätt att kostnaderna för frivillig indrivning tillåts öka utöver de föreslagna maximibeloppen. Bestämmelserna om maximalt kostnadsansvar begränsar inte borgenärens rätt till standardersättning.

4.1.3 Förslag om begränsning av trattaindrivning

En tratta i jämförd med en betalningsuppsmaning med konkurshot och en konkursansökan

RP 59/2021 rd

Vid indrivning av andra fordringar än konsumentfordringar får under normala förhållanden såväl tratta som betalningsupppmaning med konkurshot användas som indrivningsåtgärd. Till följd av coronavirusepidemin har konkurslagen temporärt ändrats på vissa punkter som gäller betalningsupppmaning med hot om konkurs. Den presumtion om insolvens som grundar sig på underlåtenhet att iaktta en betalningsupppmaning med hot om konkurs som avses i 2 kap. 3 § 2 mom. 3 punkten i konkurslagen slopades genom lagen om temporär ändring av 2 kap. 3 § i konkurslagen (291/2020) för tiden 1 maj–31 oktober 2020 och därefter genom en annan lag (721/2020) för tiden 1 november 2020–31 januari 2021.

Ändringen av konkurslagen för tiden 1.5.2020–31.1.2021 innebar att även innehållet i lagen om indrivning av fordringar ändrades. Enligt 4 § 1 mom. i lagen om indrivning av fordringar får det vid indrivning inte användas ett förfarande som strider mot god indrivningssed eller som annars är otillbörligt mot gäldenären. När en gäldenär inte får försättas i konkurs till följd av underlåtenhet att iaktta en betalningsupppmaning med hot om konkurs, är det inte heller förenligt med god indrivningssed att vid indrivning av en fordran använda en sådan i en situation där en betalningsupppmaning med hot om konkurs inte skulle ha kunnat användas för att inleda ett konkursförfarande.

Genom lagen (14/2021) om temporär ändring av 2 kap. 3 § i konkurslagen har 3 punkten i 3 § 2 mom. ändrats så att underlåtenhet att iaktta en betalningsupppmaning med hot om konkurs utgör presumtion om insolvens först om gäldenären inte inom 30 dagar från borgenärens betalningsupppmaning har betalat borgenärens klara och förfallna fordran. Den en vecka långa betalningstiden har således förlängts till 30 dagar. Enligt lagens förarbeten (RP 233/2020 rd s. 7) har det ingen betydelse hur lång betalningstid gäldenären har enligt betalningsupppmaningen. En betalningsupppmaning med hot om konkurs i vilken betalning har begärts inom en vecka och som gäldenären inte har efterkommit, utgör således en presumtion om insolvens först om gäldenären inte har betalat borgenärens klara och förfallna fordran inom 30 dagar. Lagen har trätt i kraft 1.2.2021, när den tidigare temporära lagen upphörde att gälla, och är i kraft till 30.9.2021.

Vid indrivning av andra än konsumentfordringar är det således under rådande omständigheter möjligt att använda sig av en betalningsupppmaning med hot om konkurs och sedan lämna in en konkursansökan. Enligt regeringens proposition (RP 199/1996 rd, s. 10) tillämpas indrivningslagen i allmänhet inte i konkurs, men inlämning av en konkursansökan kan anses utgöra sådan indrivning som faller inom lagens tillämpningsområde, om syftet med ansökan uppenbart är att fungera som påtryckning för att gäldenären ska betala borgenärens fordran.

När borgenären i nuläget använder sig av en betalningsupppmaning med hot om konkurs, föreläggs gäldenären en 30 dagars betalningstid (under normala förhållanden en veckas betalningstid) med hot om att underlåten betalning kan leda till att borgenären inleder ett insolvensförfarande. En betalningsupppmaning med hot om konkurs medför inte i sig en anmärkning om betalningsstörning för gäldenären och blir inte heller offentlig. En betalningsupppmaning med hot om konkurs är en varning om att en konkursansökan kommer att göras om fordran inte betalas. Saken blir offentlig och gäldenären får en anteckning i sina kreditupplysningar först när en med hot om konkurs förenad betalningsupppmaning leder till att en konkursansökan blir anhängig hos tingsrätten. Enligt 2 kap. 2 § 2 mom. i konkurslagen kan en konkursansökan dock avvisas utan prövning om borgenärens fordran är obetydlig och det med hänsyn till kostnaderna för och nyttan av ett konkursförfarande måste anses uppenbart oändamålsenligt eller klart stå i strid med god indrivningssed att försätta gäldenären i konkurs.

En konkursansökan är en mycket sträng indrivningsmetod och dess sakenlighet kan bedömas i ljuset av bestämmelsen i 4 § i indrivningslagen om god indrivningssed. Å andra sidan kan det i affärer vara av största vikt för borgenären att indrivningen sker snabbt och effektivt. I sådana

RP 59/2021 rd

fall kan indrivningen inte i allmänhet anses strida mot god inkassosed enbart på den grunden att betalningen av fordran krävs omedelbart (RP 199/1996 rd, s. 12).

Under tiden som möjligheten att använda tratta är begränsad står färre indrivningsmetoder än annars till förfogande, varför de rådande förhållandena kan anses något problematiska med hänsyn till proportionalitetsprincipen. Under normala förhållanden är inlämning av en konkursansökan ett av de sista medel som borgenären kan ta till i syfte att utöva påtryckning på gäldenären så att denne betalar. I detta totalscenario kan användningen av tratta anses vara en lindrigare indrivningsmetod än en sådan kombination av metoder som innefattar både en betalningsuppsmaning med hot om konkurs och ansökan om konkurs.

När möjligheten att använda tratta är delvis utesluten och begränsad, uppstår det en risk för att borgenärerna för att få betalning för sina fordringar lättare en tidigare kan börja använda en betalningsuppsmaning med hot om konkurs och därefter lämna in en konkursansökan. Då är det möjligt att man när indrivningen normalt skulle ha skett med tratta nu kan komma att försöka driva in en del av fordringarna genom en betalningsuppsmaning med hot om konkurs och konkursansökan.

Enligt tillgängliga uppgifter förstår borgenärerna väl den rådande, för gäldenärerna svåra situationen och få av dem använder därför en betalningsuppsmaning med hot om konkurs eller en konkursansökan för att driva in enskilda företagsfordringar i en situation där användning av tratta är förbjuden. Enligt uppgifter från Suomen Perimistoimistojen liitto ry använder inte många borgenärer sig av betalningsuppsmaningar med hot om konkurs, eftersom indrivning med tratta upplevs vara ett tillräckligt effektivt medel och det har varit känt att tratta efter 30.6.2021 igen ska kunna användas för indrivning av fordringar i alla gäldenärsföretag.

Begränsning av indrivning med tratta till 30.9.2021

I propositionen föreslås att indrivning med tratta ska begränsas på motsvarande sätt som i den gällande temporära lagen. Såsom ovan anförts, föreslås det att begränsningarna ska fortsätta att gälla till 30.9.2021, eftersom man bedömer att ju längre begränsningarna är i kraft, desto större blir risken för att borgenärerna lättare börjar använda sig av betalningsuppsmaningar med hot om konkurs och konkursansökningar för att få betalning för sina fordringar.

Enligt det första lagförslaget i propositionen ska det vara förbjudet att med tratta driva in fordringar av vissa gäldenärer även om fordringarna inte är konsumentfordringar, utan av annan art. Att använda tratta för indrivning av sådana fordringar ska enligt propositionen vara förbjudet för det första om gäldenären är en enskild näringsidkare, ett öppet bolag eller ett kommanditbolag. I dessa företagsformer är en privatperson personligen ansvarig för företagets skulder. Höga indrivningskostnader försämrar inte bara företagets utan också privatpersonens ekonomiska ställning. Anteckningar om betalningsstörningar för sådana företag kan medföra betydande olägenheter för både företaget och den privatperson som ansvarar för företaget. Det anses därför motiverat att temporärt förbjuda användningen av tratta för indrivning av sådana företags fordringar. Dessutom kommer det föreslagna trattaförbudet även att gälla privatpersoners fordringar i situationer där de inte är konsumentfordringar t.ex. därför att fordran har uppkommit i en näringsverksamhet som redan har upphört.

Det föreslås att användningen av tratta ska begränsas också när gäldenären är ett aktiebolag med liten omsättning. I små aktiebolag baserar sig verksamheten ofta på en eller två personers arbetsinsats och ägande, och ägarna är ofta genom borgen eller andra förbindelser också personligen ansvariga för bolagets skulder. När det gäller behovet av skydd kan sådana aktiebolag jämföras med personbolag och enskilda näringsidkare. Det föreslås att omsättningsgränsen ska

RP 59/2021 rd

vara 100 000 euro, vilket innebär att den föreslagna trattabegränsningen enligt Skatteförvaltningens uppgifter för 2018 kommer att omfatta cirka 167 529 aktiebolag, när antalet aktiebolag sammanlagt uppgår till 259 924. I beräkningen ingår också de bolag som inte alls hade verksamhet under räkenskapsperioden i fråga. Antalet sådana bolag var under nämnda år 105 922.

Eftersom tratta är ett viktigt påtryckningsmedel vid frivillig indrivning, anses det däremot inte motiverat att användningen av tratta förbjuds eller begränsas ens tillfälligt i fråga om aktiebolag med större omsättning. När det gäller andra sammanslutningar, såsom bostadsaktiebolag, är det enligt uppgifter från Suomen Asiakastieto Oy sällsynt att tratta används vid indrivning, och därför finns det inte något behov av att föreslå att användningen av tratta ska förbjudas eller begränsas i fråga om dem.

Förlängning av tiden för protest av tratta efter att begränsningarna i användningen av tratta har upphört

Enligt de uppgifter som har funnits att tillgå vid beredningen av propositionen är det inte motiverat att längre än till 30.9.2021 hålla kvar begränsningarna gällande användningen av tratta i den form som det föreskrivs i den temporära lagen 1069/2020. En övergripande bedömning har dock resulterat i slutsatsen att begränsningarna i användningen av tratta i lindrigare form bör fortsätta även efter 30.9.2021, varför det föreslås att en tratta ska få offentliggöras eller anmälas för anteckning i kreditupplysningsregistret tidigast 21 dagar efter det att den har sänts, i stället för såsom tidigare 10 dagar efter att den har sänts (lagförslag 2 och lagförslag 3).

Förlängningen av tiden för protest av en tratta är ett av sätten att försöka hjälpa företag med betalningssvårigheter genom att ge dem mera tid att reda upp sin ekonomiska situation innan trattan eventuellt publiceras eller anmäls för anteckning i kreditupplysningsregistret. Förlängningen är således ägnad att lindra de olägenheter som koronavirusepidemin förorsakar företagen genom att ge företagen en längre tid att reagera ännu innan trattan eventuellt protesteras. Å andra sidan försöker man genom att förlänga tiden för protest göra det möjligt att upphäva begränsningarna i användningen av tratta. Även den tid som postgången tar i anspråk har bidragit till förlängningen av den föreslagna protesttiden.

Det är meningen att man i samband med beredningen av de permanenta ändringar som planeras i lagen om indrivning av fordringar ska bedöma vilken tid som under normala förhållanden ska anses tillräcklig för protest av en tratta.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

En bedömning av konsekvenserna av den temporära lagen ingår i avsnitt 4.2 i motiveringen till den gällande temporära lagen (RP 191/2020 rd) och i riksdagens lagutskotts betänkande (LaUB 12/2020 rd) gällande den lagen.

I nyss nämnda proposition bedömer man att de föreslagna bestämmelserna om indrivningskostnader effektivare än i nuläget tryggar att indrivningskostnader inte kan samlas in som självändamål och att deras belopp inte blir oskäligt högt i förhållande till skuldens kapital. Även om begränsningar föreslås i fråga om de belopp som högst får tas ut som indrivningskostnader, ligger indrivningskostnaderna även efter reformen på en nivå som inte uppmuntrar till betalningsförsummelser. Lagförslagen förutses därför inte inverka negativt på gäldenärernas betalningsmoral.

Man har också gjort den bedömningen att den föreslagna regleringen kommer att ha konsekvenser för sådana indrivningsföretag och borgenärer vilka i sin indrivning av fordringar har krävt

gäldenärerna på indrivningskostnader till högre belopp än vad som föreslås i lagen. Vilka som slutligen kommer att påverkas av bestämmelserna om tillåtna indrivningskostnader blir beroende av de hur indrivningsföretagen och borgenärerna lägger upp sin affärsverksamhet.

Den föreslagna nivån på de maximibelopp som får tas ut som ersättning för indrivningskostnader och det maximala antal indrivningsåtgärder som ger rätt till kostnadsersättning samt de föreslagna tidsgränserna för indrivningsåtgärder är sådana att det inte är sannolikt att borgenärerna kommer att överföra fordringar till domstol eller utsökning i ett tidigare skede än vanligt eller annars kommer att ändra sin praxis särskilt mycket.

De föreslagna ändringarna i indrivningslagen kommer att innebära en liten ökning av arbetsmängden hos regionförvaltningsverket i Södra Finland, men eftersom de föreslagna bestämmelserna huvudsakligen har samma innehåll som de redan gällande temporära bestämmelserna, förutses arbetsmängden bli mindre än i samband med att den tidigare temporära lagen trädde i kraft 1.1.2021. Eftersom den ökning av arbetsmängden som propositionen medför bedöms vara liten, uppskattas den inte medföra något behov av tilläggsresurser för myndigheterna.

Innan den temporära lagen 1069/2020 trädde i kraft bedömde Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry att de föreslagna ändringarna, särskilt bestämmelserna om maximibelopp och tidsgränser för indrivningskostnader, skulle komma att kräva ändringar i borgenärers och indrivningsföretags datasystem, inte bara när bestämmelserna trädde i kraft, utan även efter att de hade upphört att gälla. De kostnader som kommer att uppstå till följd av att regleringen förlängs genom en temporär lag som till sitt innehåll med undantag av en enskild ändring motsvarar den gällande temporära lagen förmodas inte komma att bli lika betydande som de som uppstod när den tidigare temporära lagen trädde i kraft.

Förlängningen av tiden för protest av tratta från 10 till 21 dagar är ägnad att underlätta gäldenärsföretagens situation, genom att de får längre tid på sig efter att ha tillställts en tratta. Förlängningen av tiden för protest har konsekvenser för alla borgenärs- och gäldenärsgrupper. Borgenären kan i stället för ett storföretag vara ett litet eller medelstort företag och gäldenären kan i sin tur vara ett storföretag. Förlängningen av tiden för protest väntas inte komma att ha som följd att solventa gäldenärsföretag dröjer med att betala sina skulder till borgenärerna. Den föreslagna förlängningen av protesttiden förmodas inte heller leda till att borgenärer i ett tidigare skede än tidigare kommer att överföra fordringar till indrivning genom rättsliga åtgärder. Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry bedömer att förlängningen kommer att skapa kostnader för indrivningsföretagen oberoende av om de har automatiserat sina anmälningar till kreditupplysningsföretagen om protest av trattor eller inte.

5 Alternativa handlingsvägar

Bestämmelserna om indrivningskostnader

Under beredningen av propositionen har ett av alternativen varit att den temporära regleringen av indrivningskostnaderna eventuellt skulle gälla endast till 30.9.2021. Detta alternativ kunde emellertid inte anses vara värt understöd, dels därför att coronavirusepidemin kommer att ha konsekvenser för företagsverksamheten även efter att restriktionerna har avvecklats, dels därför att det är ändamålsenligare att permanent ändra bestämmelserna om indrivningskostnader än att först tillfälligt återgå till den reglering som gällde innan de temporära bestämmelserna om indrivningskostnader infördes genom lagen 1069/2020.

Begränsningar i användningen av tratta

RP 59/2021 rd

När det gäller tratta är situationen av de orsaker som refererats ovan i avsnitt 4.2 inte till alla delar densamma som under beredningen av den temporära lagen 1069/2020. Under beredningen av denna proposition framfördes också en sådan alternativ lösning att begränsningarna i användningen av tratta skulle förbli i kraft tills de ersattes av permanenta ändringar av lagstiftningen. Alternativet kunde dock inte anses vara värt understöd, särskilt av den anledningen att en borgenär i nuläget i stället för tratta kan använda sig av en strängare indrivningsmetod, nämligen först tillställa gäldenären en betalningsuppmaning med hot om konkurs och sedan ansöka om att gäldenären ska försättas i konkurs. En förlängning av begränsningarna i användningen av tratta kan också i värsta fall ha negativa konsekvenser för de småföretagare som är borgenärer och för deras möjligheter att bedöma kreditrisken, eftersom kreditupplysningarna inte är lika informativa när användningen av tratta är begränsad. Försämrade möjligheter att bedöma kreditrisken under en tid som rentav är längre än ett år kan i värsta fall medföra betydande olägenheter, särskilt för små och medelstora företag som säljer varor eller tjänster på kredit. Eftersom ett lagförslag om permanenta begränsningar i användningen av tratta inte heller är aktuellt för beredning, kan det heller av denna anledning anses vara en motiverad eller rätt proportionerad åtgärd att dessa begränsningar är i kraft länge.

Under beredningen av propositionen framfördes också alternativet att den temporära regleringen inte alls skulle förlängas genom en motsvarande reglering till den del som regleringen gällde trattor. Inte heller detta alternativ ansågs ändamålsenligt, eftersom man bedömer att förhållandena inte för alla företag kommer att förändras så snabbt att de begränsningar som gäller trattor skulle kunna upphävas redan från 1.7.2021

Protesttiden för en tratta

Under beredningen av propositionen övervägde man alternativet att protesttiden för en tratta skulle förlängas från 10 till 30 dagar. Arbetsgruppens medlemmar hade delade meningar om saken. En del medlemmar ansåg att en förlängning var motiverad, medan andra menade att en förlängning av tiden till 30 dagar var alltför lång. Den föreslagna tiden ansågs problematisk, eftersom gäldenären inom denna tid eventuellt skulle kunna skuldsätta sig ytterligare och så förorsaka borgenärerna kreditförluster. Man menade också att en alltför lång tid för protesten kunde försvaga användningen av trattor och deras trovärdighet som effektiv indrivningsmetod. Innan en tratta sänds kan borgenären nämligen redan länge ha fått vänta på betalningen efter att först ha gett gäldenären betalningstid, sedan sänt en betalningspåminnelse till gäldenären och slutligen överfört fordran för indrivning av ett indrivningsföretag. Utebliven betalning från en gäldenär kan också påverka en borgenärs förmåga att svara för sina egna betalningar.

I beredningsskedet övervägde man också alternativet att inte alls förlänga den 10 dagar långa tiden för protest av tratta. En förlängning kan nämligen bidra till att öka andra företags risker för kreditförluster, eftersom till alla delar aktuell information om en gäldenärs eventuella betalningsstörningar då inte finns att tillgå. Alternativet ansågs emellertid inte vara värt understöd, eftersom coronavirusepidemins verkningar möjligen fortfarande länge kommer att återspegla sig i åtminstone en del företags verksamhet, varvid företagen behöver garanteras en bättre möjlighet än den som de har under normala förhållanden att ordna sina ekonomiska angelägenheter så att de kan undvika anteckningar om betalningsstörning. Genom att temporärt förlänga tiden för protest kan man bättre garantera att en gäldenär trots eventuellt fördröjd postgång har en tillräcklig tid på sig att reagera på ett trattabrev. En moderat förlängning av tiden för protest av tratta bedöms inte heller medföra någon betydande ökning av borgenärernas risk för kreditförluster.

Man övervägde också att förlänga tiden för protest till 14 dagar. När man tog ställning till om tiden skulle vara 14 eller 21 dagar tog man särskilt hänsyn till att en förlängning av tiden till 14

dagar är motiverad redan av orsaker som hör samman med postgången. En förlängning av tiden för protest med endast fyra dagar skulle i koronaläget inte vara ett tillräckligt effektivt sätt att stöda företagets möjligheter att ordna sina ekonomiska angelägenheter för att så undvika an- teckningar om betalningsstörningar.

6 Remissvar

Allmänt

Justitieministeriet bad 18 myndigheter och sammanslutningar yttra sig om utkastet till rege- ringsproposition via tjänsten Utlåtande.fi. Av dem gav följande 12 ett utlåtande: arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, Regionförvaltningsverket i Södra Finland, Konkurrens- och konsumentverket, Riksfogdeämbetet, Finlands Näringsliv rf, Finanssiala rf, Finlands Ad- vokatförbund, Suomen Perimistoimistojen Liitto ry, Företagarna i Finland rf, Arbetspensions- försäkrarna TELA rf och Suomen Asiakastieto Oy. Dessutom gav Pirkan Perintä Oy ett utlå- tande.

Utlåtandena finns i det den offentliga tjänsten under adressen <https://www.lausuntopal- velu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=cd52c9be-c532-4dc0-b3bc-796cc0803976>.

På grundval av utlåtandena har man stannat för att föreslå att tiden för protest av tratta ska förlängas från 10 till 21 dagar. Dessutom har motiveringarna till propositionen kompletterats och preciserats på grundval av remissvaren.

Regleringen av indrivningskostnaderna

Av dem som gav utlåtande gav majoriteten sitt stöd åt regleringen skulle fortsätta. Enligt finans- ministeriet finns det orsak till en mera kritisk bedömning av om det är ändamålsenligt att den temporära regleringen ska gälla långt in på år 2022. Suomen Perimistoimistojen Liitto ry un- derstodde inte en fortsatt reglering. I andra hand ansåg förbundet att regleringen kunde fortsätta till högst 30.9.2021.

Tiden som begränsningarna i användningen av tratta ska vara i kraft

När det gällde begränsningarna i användningen av tratta var åsikterna delade bland dem som gav utlåtande. Suomen Perimistoimistojen Liitto ry och Suomen Asiakastieto Oy ansåg att be- gränsningarna i användningen av tratta inte alls skulle förlängas.

Finansministeriet, Finlands Näringsliv rf, Finanssiala rf och Arbetspensionsförsäkrarna TELA rf ansåg att begränsningarna i användningen av tratta skulle förlängas till högst 30.9.2021. Även Suomen Perimistoimistojen Liitto ry och Suomen Asiakastieto Oy anförde som sin andra- handuppfattning att de begränsningar som gällde användningen av tratta kunde förlängas till högst 30.9.2021.

Enligt Regionförvaltningsverket i Södra Finland och Företagarna i Finland rf skulle begräns- ningarna i användningen av tratta vara i kraft till åtminstone 30.9.2021. Arbets- och näringsmi- nisteriet ansåg att begränsningarna i användningen av tratta de skulle vara i kraft till utgången av 2021.

Förlängningen av tiden för protest av tratta

Även när det gällde förlängningen av tiden för protest av tratta var åsikterna delade bland dem som gav utlåtande.

Suomen Perimistoimistojen Liitto ry och Suomen Asiakastieto Oy ansåg att begränsningarna i användningen av tratta inte alls skulle förlängas.

En förlängning av tiden för protest av tratta till 14 dagar fick stöd av Finlands Näringsliv EK, Finanssiala r, och Arbetspensionsförsäkrarna TELLA rf. Även Suomen Perimistoimistojen Liitto ry och Suomen Asiakastieto Oy anförde som sin andrahanduppfattning att tiden skulle vara 14 dagar.

Arbets- och näringsministeriet samt Regionförvaltningsverket i Södra Finland anförde i sina utlåtanden att tiden för protest av tratta skulle vara 21 dagar. Företagarna i Finland rf ansåg att den skulle vara 21–30 dagar.

Finansministeriet hade inget att anmärka med anledning av förslaget om förlängd tid för protest av tratta.

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om indrivning av fordringar

3 b §. *Maximibelopp för indrivningskostnader i samband med andra fordringar än konsumentfordringar.* I paragrafen anges hur mycket som får krävas av gäldenären för andra fordringar än konsumentfordringar för de indrivningsåtgärder som räknas upp i 1 mom. Såsom det har förklarats i avsnitt 4.1 i motiveringen till den tidigare temporära lagen (191/2020 rd), är det meningen att paragrafen ska gälla även sådana fordringar där gäldenären är till exempel ett bostadsaktiebolag, en förening eller en stiftelse.

Paragrafen motsvarar till strukturen till stor del 10 a § i lagen där det föreskrivs om maximibelopp för indrivningskostnader vid konsumentfordringar. Till åtskillnad från 10 a § 1 mom. ska den föreslagna paragrafens 1 mom. inte innehålla särskilda bestämmelser om indrivningskostnader för direkt utsökbara fordringar.

Beloppen i den föreslagna paragrafen är maximibelopp, och de kostnader som tas ut ska i de enskilda fallen alltid uppfylla även kraven på skäliga indrivningskostnader som ställs i 10 § 1 mom. Vid fastställandet av de åtgärdsspecifika maximibeloppen har det beaktats att indrivningskostnaderna för andra fordringar än konsumentfordringar bör sänkas temporärt för att nå de mål som avses i 3 avsnittet.

I maximibeloppen i paragrafen ingår även mervärdesskattens andel, när den får tas ut av gäldenären.

Enligt 1 mom. 1 punkten får man för en skriftlig eller på annat varaktigt sätt lämnad betalningspåminnelse kräva in högst 10 euro. Med annat varaktigt sätt avses enligt 3 a § 2 mom. lämnande av ett meddelande till mottagaren personligen, antingen skriftligen eller elektroniskt, så att mottagaren kan spara och återge det i oförändrad form.

Enligt momentets 2 punkt graderas maximibeloppet för de kostnader som tas ut för ett betalningskrav som innehåller uppgifter enligt 5 a § som någon som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet lämnat skriftligen eller på något annat varaktigt sätt beroende på om fordrans kapital uppgår till högst 500 euro eller om det är högre. Med graderingen strävar man efter att

RP 59/2021 rd

indrivningskostnaderna ska vara lägre när fordrans kapital är lägre och på motsvarande sätt kan indrivningskostnaderna vid behov vara högre när kapitalet är högre. Enligt momentets 2 punkt underpunkt a är maximibeloppet för indrivningskostnaderna 50 euro när fordrans kapital uppgår till högst 500 euro. Enligt momentets 2 punkt underpunkt b är maximibeloppet 80 euro när fordrans kapital överstiger 500 euro.

Enligt momentets 3 punkt får högst hälften av det belopp som anges i 2 punkten underpunkterna a eller b krävas om det är fråga om ett nytt betalningskrav på samma fordran. Om flera betalningskrav lämnas för en och samma fordran, blir kostnaderna för de senare betalningskraven lägre på grund av att arbetsmängden för dem vanligtvis är mindre än för den första gången, eftersom merparten av arbetet i ärendet hänför sig till mottagandet av indrivningsuppdraget. Därför föreslås det att om det är fråga om ett nytt betalningskrav för en och samma fordran, får högst hälften av maximibeloppet för kostnaderna för det första betalningskravet krävas.

Enligt momentets 4 punkt får för ett betalningskrav som innehåller uppgifter enligt 5 a § som någon som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet lämnat skriftligen eller på något annat varaktigt sätt krävas högst 10 euro, om fordran drivs in av någon som bedriver sådan indrivningsverksamhet som avses i 2 § 1 mom. 2 eller 3 punkten i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (411/2018, nedan registerlagen). Vissa borgenärer anlitar för indrivning av sina fordringar aktörer som bedriver indrivningsverksamhet som hör till samma ekonomiska helhet som borgenären. Sådana aktörer som bedriver indrivningsverksamhet är enligt registerlagen befriade från skyldigheten att registrera sig. Det föreslås att en bestämmelse fogas till lagen enligt vilken en aktör som bedriver indrivningsverksamhet och hör till samma koncern som borgenären inte får kräva mer kostnader för ett betalningskrav av gäldenären än vad borgenären själv får kräva för ett skriftligt betalningspåminnelse, det vill säga 10 euro. Bestämmelsen ska också gälla fall där borgenären och den som bedriver indrivning står under samma fysiska persons bestämmande inflytande.

Enligt momentets 5 punkt får man för förlängning av en betalningstiden som skett på gäldenärens begäran kräva högst 10 euro. Förutsättningen är att betalningstiden förlängs med minst den tid som nämns i det föreslagna 3 c § 2 mom. Med förlängning av betalningstiden avses i bestämmelsen en åtgärd på gäldenärens begäran enligt vilken gäldenären ges uppskov med betalningen av en förfallen fordran. Det kan till exempel vara frågan om att det i ett betalningskrav som sänts till gäldenären satts ut ett datum före vilket en fordran ska betalas med hot om att ärendet överförs till rättslig indrivning, och datumet senare på gäldenärens begäran flyttas fram. Bestämmelsen gäller inte avtal om förlängning av kredittid eller framflyttning av förfalldag som ingåtts före fordran förfallit, för då är det inte fråga om indrivning av en förfallen fordran som hör till indrivningslagens tillämpningsområde. Det föreslagna maximibeloppet på 10 euro täcker alla kostnader som förlängningen av betalningstiden medför för borgenären, inklusive en bekräftelse på förlängning av betalningstiden som eventuellt ska sändas gäldenären och en kalkyl över det belopp som gäldenären ska betala efter den förlängda betalningstiden. Man kan alltså inte kräva någon separat ersättning för sändande av en ny betalningspåminnelse eller ett nytt betalningskrav i samband med förlängning av betalningstiden. Det är klart att en borgenär inte får debitera kostnader för en förlängning av betalningstid som inte grundar sig på en begäran från gäldenären. Det får alltså inte krävas kostnader för förlängning av betalningstid enbart på den grunden att gäldenären i verkligheten betalar borgenärens fordran senare än på den utsatta dagen.

För en betalningsplan som enligt momentets 6 punkt framställts skriftlig eller på något annat varaktigt sätt som omfattar hela den återstående fordran och som utarbetats tillsammans med gäldenären bestäms det maximibelopp som ska debiteras utgående från om fordrans kapital uppgår till högst 500 euro eller mer och om betalningsplanen omfattar högst fyra poster eller

RP 59/2021 rd

mer. Enligt 6 punkten underpunkt a föreslås att det för en betalningsplan får krävas ett maximibelopp för kostnaderna på 30 euro, om fordrans kapital uppgår till högst 500 euro eller om betalningsplanen omfattar högst fyra poster. Enligt 6 punkten underpunkt b är maximikostnaden 60 euro, om fordrans kapital överstiger 500 euro och betalningsplanen omfattar mer än fyra poster. Maximikostnaden för en betalningsplan är avsedd att täcka även sedvanliga och obetydliga ändringar av planen, såsom förlängning av betalningstiden för enskilda betalningsposter eller förlängning av hela betalningstiden. Det är klart att om en betalningsplan ändras på ett väsentligt sätt kan åtgärden likställas med att utarbeta en ny plan som det kan debiteras separat om villkoren i 3 mom. uppfylls.

Enligt 6 punkten underpunkt c är det möjligt att utöver det belopp som anges ovan i 6 punkten underpunkterna a eller b kräva 5 euro per betalningspost från och med den sjunde betalningsposten, om det i betalningsplanen avtalats om mer än sex betalningsposter. Någon motsvarande reglering finns inte för konsumentfordringars del. Genom förslaget strävar man efter att avtal även med längre betalningsplaner där man tar hänsyn till gäldenärens betalningsförmåga ska vara ett beaktansvärt alternativ i stället för att indrivningen fortsätter med andra medel. Det är klart att en betalningsplan i alla situationer ska vara realistisk i förhållande till gäldenärens betalningsförmåga.

Enligt momentets 7 punkt får högst 100 euro debiteras för en tratta. Till användningen av tratta hör en särskild skyldighet att vara noggrann. Därför är det motiverat att maximibeloppet för indrivningskostnaderna för en tratta är högre än för ett betalningskrav. Den maximala kostnad som får tas ut för en tratta är densamma oberoende av om den publiceras eller anmäls för anteckning i kreditupplysningsregistret eller inte. Utgångspunkten är att kostnaden också ska täcka granskningen av ett eventuellt bokslut eller någon annan utredning som det aktiebolag som är gäldenär har lämnat in.

Enligt momentets 8 punkt får för en betalningsuppmaning med hot om konkurs debiteras en maximikostnad på 100 euro. Om sätten att lämna betalningsuppmaning med konkurshot föreskrivs i 2 kap. 3 § i konkurslagen. Utöver den fastställda maximikostnaden ska det av gäldenären vara möjligt att kräva de faktiska kostnaderna för bevislig delgivning av en betalningsuppmaning.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om andra sätt att lämna påminnelse än en skriftlig eller på annat varaktigt sätt lämnad betalningspåminnelse. För dem får man kräva de faktiska kostnaderna av gäldenären. De faktiska kostnaderna får enligt momentet definieras också enligt de genomsnittliga faktiska kostnaderna för det slag av påminnelser som använts. I praktiken gäller momentet till exempel fall där en betalningspåminnelse ges muntligt. Exempelvis kostnaderna för en påminnelse som framställts per telefon behöver inte exakt motsvara det ifrågavarande telefonsamtals kostnader, utan det belopp som krävs av gäldenären får motsvara det genomsnittliga utgiftsbeloppet för en gäldenärs del vid telefoninkasso.

Paragrafens 3 mom. innehåller en bestämmelse enligt vilken de faktiska indrivningskostnaderna får krävas av gäldenären, om indrivningen har förutsatt en exceptionellt stor arbetsinsats och därför medfört andra indrivningskostnader än sådana som anges i 1 mom. eller kostnader som överstiger de maximibelopp som föreskrivs i det momentet. Mer arbete än vanligt kan orsakas till exempel av utredning av anmärkningar från gäldenären som konstaterats obefogade. Mer arbete kan orsakas också till exempel på grund av speciallagstiftning, till exempel elmarknadslagen som kräver mer arbete i samband med indrivningen. Mer arbete som berättigar till kostnadsersättning uppstår emellertid inte på grund av tillämpning av lag, till exempel lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017), där det föreskrivs om tvingande förpliktelser som inte hör till indrivning av fordran för den som bedriver indrivning.

RP 59/2021 rd

I sådana fall ska de indrivningskostnader som krävs och grunderna för dem specificeras för gäldenären och denne ska upplysas om att beloppet är högre än de maximibelopp som annars ska iakttas.

Direkt utsökningsbara fordringar utgör ett undantag. Vid indrivning av sådana fordringar får det inte krävas på högre indrivningskostnader av gäldenären än de som anges i 1 mom. Vid indrivning av direkt utsökningsbara fordringar har borgenären alltid alternativet att överföra fordran direkt till indrivning genom utsökning. Därför är det inte ur gäldenärens synvinkel korrekt att låta kostnaderna öka genom frivillig indrivning.

3 c §. *Tidsgränser för indrivningsåtgärder i samband med andra fordringar än konsumentfordringar.* I paragrafens 1 mom. anges tidsgränserna för sändandet av betalningspåminnelser och betalningskrav. Att tidsgränserna iakttas är en förutsättning för att man ska kunna kräva att gäldenären betalar indrivningskostnader. Till den delen ska också för andra än konsumentfordringar ställas krav som hör till god indrivningssed enligt vilken onödiga kostnader inte får orsakas gäldenären, till exempel genom att fortlöpande med korta intervall sända betalningspåminnelser eller betalningskrav om avsikten är att kostnaderna för dem krävs av gäldenären.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs på motsvarande sätt som i 10 b § att det för förlängning av betalningstiden får krävas indrivningskostnader av gäldenären endast om betalningstiden förlängs med minst 14 dagar.

3 d §. *Maximiantal indrivningsåtgärder som berättigar till kostnadsersättning vid indrivning av andra fordringar än konsumentfordringar.* I paragrafen föreskrivs om maximiantalet indrivningsåtgärder som gäldenären är skyldig att ersätta vid indrivning av en och samma fordran.

Enligt paragrafens 1 mom. får vid indrivning av en och samma fordran som inte är konsumentfordran indrivningskostnader krävas av gäldenären för högst två betalningskrav som innehåller uppgifter enligt 5 a § som någon som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet lämnat skriftligen eller på något annat varaktigt sätt, högst en tratta som avses i 7 § och högst en betalningsuppmaning som avses i 3 b § 1 mom. 8 punkten. Enligt samma moment får indrivningskostnader av gäldenären krävas för endast ett betalningskrav om indrivningen av en fordran fortsätter med tratta. Syftet är att gäldenärens totalkostnadsansvar inte ska bli för högt.

Enligt paragrafens 2 mom. föreslås det att en begränsning tas in i lagen enligt vilken det av gäldenären huvudsakligen får krävas indrivningskostnader för högst en betalningsplan. Avsikten med bestämmelsen är att säkerställa att man redan när den första betalningsplanen utarbetas tillräckligt omsorgsfullt sätter sig in i gäldenärens helhetssituation, och att planen görs realistisk i förhållande till gäldenärens betalningsförmåga. På så sätt kan man undvika att indrivningskostnaderna ökar i onödan genom återkommande betalningsplaner. Ersättningen för arbetsmängden på grund av längre betalningsplaner har beaktats tidigare i 3 b § 1 mom. 6 punkten underpunkt c.

Gäldenären får dock enligt det föreslagna momentet avkrävas indrivningskostnader för högst två betalningsplaner om kapitalet på en fordran som ska drivas in överstiger 500 euro.

Paragrafens 1 och 2 mom. utgör inget hinder för att sända gäldenären flera betalningskrav, trattor, betalningsuppmaningar med hot om konkurs eller att utarbeta flera betalningsplaner med gäldenären än vad som anges i momentet. Frågan gäller endast för hur många av de ovannämnda indrivningsåtgärdernas kostnader ersättning får krävas av gäldenären.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs det om under vilka förutsättningar maximibeloppen i 1 och 2 mom. får överskridas. Indrivningskostnader får krävas av gäldenären för fler indrivningsåtgärder än vad som föreskrivs i 1 och 2 mom., om det funnits särskild anledning till att de vidtagits och indrivningsåtgärderna inte kan anses oproportionerliga med beaktande särskilt av fordrans kapital. En särskild anledning till att överskrida maximiantalen kan vara till exempel det att en fordran har förfallit i flera poster. I dessa fall måste man ändå beakta att det av förbudet i 4 § 2 mom. 2 punkten mot att orsaka gäldenären onödiga kostnader följer att betalningsuppsmaningar om betalningsposter som förfallit vid olika tidpunkter så långt som möjligt ska samlas i samma betalningskrav. Ett särskilt skäl för att överskrida maximiantalet indrivningsåtgärder kan även vara till exempel det att indrivningen av fordran ska riktas till solidariskt ansvariga gäldenärer eller förutom till gäldenären också till borgenmannen, och egna betalningskrav måste sändas till var och en av dem, eller att gäldenären avsiktligt har försvårat indrivningen genom att ge osann eller vilseledande information.

Ett särskilt skäl för att överskrida maximiantalet betalningskrav kan vara till exempel att gäldenären har försummat att iaktta en uppgjord betalningsplan. Då kan det vara motiverat att oberoende av maximiantalet i 1 mom. sända gäldenären ytterligare ett betalningskrav, där det meddelas att betalningsplanen inte har följts och att ärendet överförs till rättslig indrivning, och vid behov påminna gäldenären om anmälan om betalningsstörning och anteckning i kreditupplysningsregistret. Det kan emellertid finnas skäl att bedöma saken på ett annat sätt om betalningsplanen redan från början har varit orealistisk i förhållande till gäldenärens betalningsförmåga och detta har kunnat förutsetts.

Ett särskilt skäl för att ta ut kostnader för fler betalningsplaner än vad som är tillåtet enligt 2 mom. kan vara till exempel att gäldenären inte har kunnat följa en tidigare betalningsplan för att gäldenärens förhållande efter att betalningsplanen utarbetades har ändrats till följd av en orsak som borgenären eller uppdragstagaren, utgående från de tillräckliga uppgifter de haft tillgång till, inte kunnat beakta när man förhandlat om betalningsplanens innehåll. Å andra sidan finns det ingen särskild orsak att ta ut kostnader för fler betalningsplaner än vad som är tillåtet enligt 2 mom. till exempel i en situation där gäldenären inte har kunnat följa en tidigare betalningsplan och borgenären eller uppdragstagaren inte, när de utarbetat den, utgående från de tillräckliga uppgifter som fanns, säkerställt att den är realistisk i förhållande till gäldenärens betalningsförmåga.

3 e §. Gäldenärens totalkostnadsansvar vid indrivning av andra fordringar än konsumentfordringar. I paragrafen föreskrivs det om gäldenärens totalkostnadsansvar vid indrivning av en och samma fordran som inte är konsumentfordran. Syftet är att förhindra att indrivningskostnaderna blir oskäligt höga och att betalningsskyldigheten för dem förvärrar gäldenärens betalningssvårigheter ytterligare. Det är motiverat att man som utgångspunkt för gäldenärens totalkostnadsansvar tar det belopp för skäliga kostnader för indrivningsåtgärder som ingår i en korrekt indrivningsprocess.

I paragrafens 1 mom. föreslås bestämmelser om att det för indrivningen av en och samma fordran som inte är konsumentfordran av gäldenären som indrivningskostnader får krävas högst 230 euro om fordrans kapital uppgår till högst 500 euro, och 480 euro om fordrans kapital överstiger 500 euro. De maximibelopp som föreslås motsvarar i fråga om fordringar som understiger 500 euro det sammanlagda beloppet för de maximikostnader som får tas ut för två betalningspåminnelser, ett betalningskrav, en tratta och en betalningsplan höjt med 15 procent och avrundat till närmaste tiotal i euro. Vid beräkningen har inte beaktats en betalningsuppsmaning med hot om konkurs, eftersom utgångspunkten kan anses vara att en fordran på mindre än 500 euro är liten. I 2 kap. 2 § 2 mom. i konkurslagen föreskrivs att om borgenärens fordran är obetydlig och det med hänsyn till kostnaderna för och nyttan av ett konkursförfarande måste anses uppenbart

oändamålsenligt eller klart stå i strid med god indrivningssed att försätta gäldenären i konkurs, skall borgenärens konkursansökan avvisas utan prövning.

De maximibelopp som föreslås för fordringar över 500 euro motsvarar det sammanlagda beloppet för de maximikostnader som får tas ut för två betalningspåminnelser, ett betalningskrav, en tratta, en betalningsuppmaning med hot om konkurs och två betalningsplaner höjt med 15 procent och avrundat till närmaste tiotal i euro.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om villkoren för när maximibeloppen av gäldenärens totalkostnadsansvar enligt 1 mom. undantagsvis får överskridas om indrivningen har varit exceptionellt svår och indrivningsåtgärderna inte kan anses oproportionerliga med beaktande särskilt av fordrans kapital. Två villkor ställs för ett överskridande i bestämmelsen. För de första ska det vara fråga om en situation där indrivningen av fordran varit exceptionellt svår. Detta villkor uppfylls närmast om gäldenären genom egna aktiva åtgärder – exempelvis genom att framställa ogrundade invändningar – medvetet har försökt försvåra indrivningen. Det andra villkoret är att de vidtagna indrivningsåtgärderna inte heller får vara oproportionerliga särskilt i relation till fordrans kapital. En åtgärd kan anses oproportionerlig till exempel om gäldenären upprepade gånger sänds betalningskrav i en situation där det är klart att gäldenären är betalningsoförmögen.

Om indrivningskostnader undantagsvis krävs över de maximibelopp som fastställs i 1 mom. ska enligt förslaget de kostnader som krävs och grunderna för dem specificeras för gäldenären. Samtidigt ska gäldenären meddelas orsakerna till varför maximibeloppet enligt totalkostnadsansvaret överskrids i detta enskilda fall. En sådan motivering är viktig för gäldenären så att kravet på ersättning av indrivningskostnader som överstiger det fastställda maximibeloppet vid behov kan överklagas. Man har dock inte rätt att kräva indrivningskostnader som överstiger maximibeloppet av gäldenären om de verkliga indrivningsåtgärderna har varit oproportionerliga med beaktande speciellt av fordrans kapital.

För tydlighetens skull konstateras i 3 mom. att det som föreskrivs i 1 och 2 mom. inte begränsar borgenärens rätt att ta ut standardersättning enligt 10 e §.

7 §. Användning av tratta. Paragrafen motsvarar till övriga delar den gällande lagen, men till paragrafens 2 och 5 mom. fogas nya bestämmelser om begränsning av användningen av tratta för vissa gäldenärers del.

Till 2 mom. fogas en ny bestämmelse enligt vilken tratta inte får användas som indrivningsåtgärd vid indrivning av andra fordringar än konsumentfordringar, om gäldenären är privatperson, enskild näringsidkare, öppet bolag eller kommanditbolag. När en enskild näringsidkares verksamhet upphör är det således också förbjudet att rikta trattan till en privatperson som är ansvarig för skulden.

Förbudet mot att använda tratta innebär även en faktisk ändring av 4 § som gäller god indrivningssed. I situationer där det inte ska vara tillåtet att använda tratta vid indrivning ska man inte heller enligt god indrivningssed få hota med att använda en sådan för att kräva betalning av en gäldenär som avses i bestämmelsen.

Till paragrafens 5 mom. fogas en ny bestämmelse om att en tratta inte får publiceras eller anmälas för anteckning i kreditupplysningsregistret, om omsättningen eller motsvarande intäkter för det aktiebolag som är gäldenär under den senast avslutade räkenskapsperioden understiger 100 000 euro och en utredning om detta lämnas innan trattan publiceras eller anmäls. Gäldenären ska lämna en utredning om sin omsättning till den som sänt trattan. Som tillräcklig utredning betraktas ett bokslut som registrerats i handelsregistret, ett fastställt men ännu inte registrerat

RP 59/2021 rd

bokslut eller ett ännu inte fastställt bokslut som undertecknats av styrelsen och en eventuell verkställande direktör. I situationer där bokslutet ännu inte har upprättats och de föreskrivna tidsfristerna för upprättande av bokslutet inte har löpt ut, kan som tillräcklig utredning betraktas en styrelsemedlems eller den verkställande direktörens försäkran om att bolagets omsättning eller motsvarande avkastning under den senast avslutade räkenskapsperioden med stor sannolikhet understiger 100 000 euro.

När verksamheten inleds eller avslutas eller när tidpunkten för bokslutet ändras, kan räkenskapsperiodens längd enligt 4 § i bokföringslagen (1336/1997) vara högst 18 månader. Om gäldenären t.ex. är ett aktiebolag som nyligen inlett sin verksamhet, har dess första räkenskapsperiod nödvändigtvis ännu inte avslutats när bolaget får ett trattabrev. I sådana situationer är det inte tillåtet att publicera eller anmäla en tratta till kreditupplysningsregistret, om det aktiebolag som är gäldenär innan trattan publiceras eller anmäls lämnar en utredning till avsändaren av trattan, enligt vilken räkenskapsperioden är bolagets första. Utgångspunkten är att gäldenärens egen anmälan anses vara tillräcklig. Om den som sänder trattan lägger fram bevis för att den utredning som gäldenären har lagt fram inte stämmer, får trattan publiceras eller anmälas för anteckning i kreditupplysningsregistret, om övriga förutsättningar för protest av fordran, inklusive bestämmelsen i 5 mom., uppfylls.

För tydlighetens skull konstateras det att den föreslagna paragrafen inte påverkar skattemyndighetens möjlighet att enligt 21 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter (1346/1999) att i fråga om vissa skatteslag offentliggöra uppgifter om skatter som förfallit till betalning och som inte betalats och att meddela uppgifterna till den som upprätthåller kreditupplysningsregistret. Också en försäkringsanstalt har motsvarande rätt att lämna ut vissa uppgifter till den som upprätthåller kreditupplysningsregistret i fråga om försäkringstagar och den försäkringsskyldige. I 24 § 1 mom. 5 punkten i kreditupplysningslagen (527/2007) föreskrivs om registrering av ovan nämnda uppgifter i kreditupplysningsregistret, och den föreslagna paragrafen påverkar således inte anteckningen av de uppgifter som avses i punkten i kreditupplysningsregistret.

7.2 Lagen om indrivning av fordringar

7 §. *Användning av tratta.* Paragrafens 5 mom. ändras så att en tratta får offentliggöras eller anmälas för anteckning i kreditupplysningsregistret tidigast 21 dagar efter att den sänts.

7.3 Kreditupplysningslagen

24 §. *Uppgifter om företags betalningsstörningar samt kompletterande uppgifter.* Paragrafen motsvarar den gällande lagen, utom att det föreslås att 1 mom. 7 punkten ska ändras temporärt, så att en uppgift om en borgenärs betalningsuppmaning med anledning av en ostridig fordran som förfallit till betalning ska få registreras i kreditupplysningsregistret 21 dagar i stället för tio dagar från det att betalningsuppmaningen har sänts till gäldenären med uppgift om att betalningsuppmaningen offentliggörs eller antecknas i registret. Ändringen motiveras med att punkten ska stämma överens med 7 § 5 mom. i det andra lagförslaget.

8 Ikraftträdande

Den temporära lagen 1069/2020 upphör att gälla 30.6.2021. För att regleringen ska fortsätta utan avbrott föreslås det att det första lagförslaget ska träda i kraft 1.7.2021 och vara i kraft till 30.4.2022, med undantag av de bestämmelser som gäller begränsning av användningen av tratta, vilka är avsedda att gälla till 30.9.2021. Dessutom föreslås att det andra och tredje lagförslaget ska träda i kraft 1.10.2021 och vara i kraft till 30.4.2022.

Coronavirusepidemin är inte förbi, även om situationen håller på att förbättras. Det förefaller uppenbart att följderna av coronavirusepidemin eventuellt ännu länge kommer att återspegla sig i många företags ekonomi. Den förväntade återhämtningen hos företag med betalningssvårigheter blir delvis beroende av vaccineringstidtabellen samt den gradvisa avvecklingen av restriktionerna i samhället. För att höga indrivningskostnader inte också ska förvärra den ekonomiska situationen för en del av företagen, är det motiverat att de temporära bestämmelserna (i det första lagförslaget) fortsätter att gälla efter 30.6.2021.

I bedömningen av hur länge bestämmelserna i det första lagförslaget ska vara i kraft har man utöver effekterna av coronavirusepidemin även tagit hänsyn till att de temporära bestämmelserna om indrivningskostnaderna för andra fordringar än konsumentfordringar bör fortsätta att gälla utan avbrott tills den i regeringsprogrammet förutsatta beredningen av permanenta ändringar av lagen har skett och ändringarna träder i kraft. I bedömningen av hur länge bestämmelserna i det andra och tredje lagförslaget ska vara i kraft har man dessutom tagit hänsyn till att tiden för protest av tratta kommer att prövas i samband med beredningen av de permanenta ändringarna i lagen.

Till följd av de ovan nämnda omständigheterna finns det behov som förutsätter att de lagar som föreslås i denna proposition fortsätter att gälla flera månader framöver och att de temporära bestämmelserna om indrivningskostnader fortsätter att gälla tills de permanenta förändringarna träder i kraft. Det är meningen att den temporära regleringen av indrivningskostnaderna för andra än konsumentfordringar ska förbli likadan, förutsebar och klar för dem som omfattas av lagstiftningen ända tills lagstiftningen ändras permanent. Bestämmelserna om begränsningar i användningen av tratta föreslås vara i kraft endast tre månader. Giltighetstiden för samtliga bestämmelser i den föreslagna regleringen har således begränsats till den tid som är nödvändig, vilket även ska anses vara en rätt proportionerad åtgärd.

Det föreslås att lagarna ska tillämpas på de indrivningsåtgärder som vidtas medan lagarna är i kraft.

Vid tillämpningen av 3 b § 1 mom. 3 punkten i det första lagförslaget ska beaktas också betalningskrav som före ikraftträdandet av lagen har tillställts gäldenären för indrivning av samma fordran. Vid beräkningen av maximiantalet indrivningsåtgärder som berättigar till kostnadsersättning enligt 3 d § i den föreslagna lagen ska däremot inte beaktas antalet indrivningsåtgärder som vidtagits före 1.1.2021 och som berättigar till kostnadsersättning. På samma sätt ska vid beräkningen av de maximikostnader som avses i 3 e § inte beaktas kostnaderna för indrivningsåtgärder som verkställdes före 1.1.2021.

Undantagsbestämmelserna i det första lagförslaget skiljer sig i fråga om indrivningskostnaderna från bestämmelserna i den gällande temporära lagen. Detta kan leda bland annat till att borgenärer under giltighetstiden för den lag som nu föreslås inte kan vidta indrivningsåtgärder som medför kostnader, om indrivningskostnaderna redan uppgår till det tillåtna maximibeloppet och detta inte kan överskridas eftersom det inte har varit exceptionellt svårt att driva in fordran.

Om en sådan tratta som avses i det andra lagförslaget eller en sådan betalningsuppsmaning som avses i det tredje lagförslaget har sänts till gäldenären innan lagen har trätt i kraft, ska enligt övergångsbestämmelserna tillämpas de bestämmelser som gällde när lagarna trädde i kraft. Således ska en tratta som sänts innan lagförslagen har trätt i kraft få offentliggöras eller anmälas för anteckning i kreditupplysningsregistret eller uppgiften om att borgenären har en ostridig fordran som har förfallit till betalning få registreras i kreditupplysningsregistret redan 10 dagar efter att trattan eller betalningsuppsmaningen har sänts.

9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Den temporära lagens förhållande till grundlagen och den ordning i vilken den ska stiftas har utvärderats i regeringens proposition med förslag till den temporära lag som nu är i kraft (RP 191/2020 rd), i avsnitt 8 i propositionen, under rubriken Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.

Den föreslagna lagstiftningen har motsvarande inverkan som den temporära lagen 1069/2020 när det gäller den näringsfrihet som garanteras i 18 § i grundlagen och det egendomsskydd om vilket föreskrivs i 15 § i grundlagen. Bakgrunden till lagstiftningen är ett vägande samhälleligt behov att även på detta sätt bidra till att skydda företagens verksamhetsförutsättningar utan oskäliga konsekvenser för borgenärernas verksamhet eller deras verksamhet som bedriver yrkesmässig indrivning, även om lagen föreslås ha retroaktiva konsekvenser för gäldsförhållanden som har uppstått innan lagen har trätt i kraft.

När det gäller de allmänna förutsättningarna under vilka grundläggande fri- och rättigheter kan begränsas, uppfyller lagförslagen kravet att sådana rättigheter kan begränsas endast genom bestämmelser i lag. De föreslagna bestämmelserna är noggranna i sin precisering av de tillåtna maximibeloppen för indrivningskostnader, de tidsgränser som ska iakttas när indrivningsåtgärder vidtas, gäldenärens totalkostnadsansvar samt användningen av tratta och längden av tiden för protest av tratta. Enligt regeringens åsikt kan de föreslagna begränsningarna anses vara rätt proportionerade, dvs. sådana att de inte går längre än vad som är motiverat med hänsyn till hur vägande det bakom begränsningarna liggande intresset är i förhållande till det rättsgoda som begränsas. De föreslagna begränsningarna av de grundläggande fri- och rättigheterna innebär då inte heller ett ingrepp som berör kärnområdet för dessa rättigheter. De föreslagna bestämmelserna påverkar inte heller den rådande lagstiftning som erbjuder rättsskyddsgarantier åt dem som verkar inom dess ramar.

Av de ovan anförda skälen uppfyller lagförslaget de krav som grundlagen ställer och lagen kan stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om temporär ändring av lagen om indrivning av fordringar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lagen om indrivning av fordringar (513/1999) 7 §, sådan den lyder i lag 31/2013, och
fogas temporärt till lagen nya 3 b–3 e § som följer:

3 b §

Maximibelopp för indrivningskostnader i samband med andra fordringar än konsumentfordringar

Vid indrivning av annan fordran än konsumentfordran får det av gäldenären krävas följande belopp för indrivningsåtgärder som avses i detta moment:

- 1) en skriftlig eller på annat varaktigt sätt lämnad betalningspåminnelse, högst 10 euro,
- 2) ett sådant betalningskrav med uppgifter enligt 5 a § som någon som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet lämnat skriftligen eller på något annat varaktigt sätt, högst
 - a) 50 euro, om fordrans kapital uppgår till högst 500 euro,
 - b) 80 euro, om fordrans kapital överstiger 500 euro,
- 3) hälften av det belopp som anges i 2 punkten, om det är fråga om ett nytt betalningskrav på samma fordran,
- 4) ett sådant betalningskrav med uppgifter enligt 5 a § som någon som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet lämnat skriftligen eller på något annat varaktigt sätt, högst 10 euro, om fordran drivs in av någon som bedriver indrivningsverksamhet enligt 2 § 1 mom. 2 eller 3 punkten i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (411/2018),
- 5) förlängning av betalningstiden på gäldenärens begäran, högst 10 euro,
- 6) en skriftlig eller på något annat varaktigt sätt framställd betalningsplan som omfattar hela den återstående fordran och som utarbetats tillsammans med gäldenären, högst
 - a) 30 euro, om fordrans kapital uppgår till högst 500 euro eller betalningsplanen omfattar högst fyra poster,
 - b) 60 euro, om fordrans kapital överstiger 500 euro och betalningsplanen omfattar mer än fyra poster,
 - c) utöver de belopp som anges i underpunkterna a och b i denna punkt, 5 euro per betalningspost från och med den sjunde betalningsposten, om det i betalningsplanen avtalats om mer än sex betalningsposter,
- 7) för kostnader för användning av tratta, högst 100 euro,
- 8) en betalningsuppmaning som lämnats för skapande av ett antagande som avses i 2 kap. 3 § 2 mom. 3 punkten i konkurslagen (120/2004), högst 100 euro, samt de faktiska kostnaderna för bevislig delgivning av betalningsuppmaningen.

För andra betalningspåminnelser än sådana som avses i 1 mom. 1 punkten får de faktiska kostnader som påminnelsen medfört krävas. Kostnaderna får tas ut enligt de genomsnittliga faktiska kostnaderna för det slag av påminnelser som använts.

De faktiska indrivningskostnaderna får krävas av gäldenären, om indrivningen har förutsatt en exceptionellt stor arbetsinsats och därför medfört andra indrivningskostnader än sådana som anges i 1 mom. eller kostnader som överstiger de maximibelopp som föreskrivs i det momentet.

RP 59/2021 rd

I sådana fall ska de indrivningskostnader som krävs och grunderna för dem specificeras för gäldenären och denne ska upplysas om att beloppet är större än de maximibelopp som annars ska iakttas. Maximibeloppen får emellertid inte överskridas om indrivningen gäller en direkt utsökningsbar fordran.

3 c §

Tidsgränser för indrivningsåtgärder i samband med andra fordringar än konsumentfordringar

För en ny betalningspåminnelse som avses i 3 b § 1 mom. 1 punkten eller ett nytt betalningskrav som avses i 3 b § 1 mom. 2–4 punkten får indrivningskostnader krävas av gäldenären endast om det har gått minst 7 dagar sedan den föregående påminnelsen eller det föregående kravet avsändes.

För en i 3 b § 1 mom. 5 punkten avsedd förlängning av betalningstiden får indrivningskostnader krävas av gäldenären endast om betalningstiden förlängs med minst 14 dagar.

3 d §

Maximiantal indrivningsåtgärder som berättigar till kostnadsersättning vid indrivning av andra fordringar än konsumentfordringar

Vid indrivning av en och samma fordran som inte är konsumentfordran får indrivningskostnader krävas av gäldenären för högst två sådana betalningskrav med uppgifter enligt 5 a § som någon som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet lämnat skriftligen eller på något annat varaktigt sätt, för högst en tratta och för högst en betalningsuppmaning som avses i 3 b § 1 mom. 8 punkten. Om indrivningen av en fordran fortsätter med tratta, får gäldenären dock avkrävas indrivningskostnader för endast ett i detta moment avsett betalningskrav.

Vid indrivning av en och samma fordran som inte är konsumentfordran får det av gäldenären krävas indrivningskostnader för högst en betalningsplan som avses i 3 b § 1 mom. 6 punkten. Gäldenären får dock avkrävas indrivningskostnader för högst två betalningsplaner, om kapitalet på fordran som ska drivas in överstiger 500 euro.

Indrivningskostnader får krävas av gäldenären för fler betalningskrav, betalningsplaner, trattor och i 3 b § 1 mom. 8 punkten avsedda betalningsuppmaningar än vad som föreskrivs i 1 och 2 mom., om det funnits särskild anledning till att flera indrivningsåtgärder vidtagits och indrivningsåtgärderna inte kan anses oproportionerliga med beaktande särskilt av fordrans kapital. I sådana fall ska de indrivningsåtgärder som vidtagits specificeras för gäldenären och denne ska samtidigt upplysas om varför det funnits särskild anledning till indrivningsåtgärderna.

3 e §

Gäldenärens totalkostnadsansvar vid indrivning av andra fordringar än konsumentfordringar

För indrivningen av en och samma fordran som inte är konsumentfordran får det av gäldenären som indrivningskostnader krävas högst följande belopp:

- 1) 230 euro, om fordrans kapital uppgår till högst 500 euro,
- 2) 480 euro, om fordrans kapital överstiger 500 euro.

Av gäldenären får vid indrivning av fordran som inte är direkt utsökningsbar de faktiska indrivningskostnaderna krävas till ett belopp som överskrider vad som föreskrivs i 1 mom., om indrivningen har varit exceptionellt svår och indrivningsåtgärderna inte kan anses oproportionerliga med beaktande särskilt av fordrans kapital. I sådana fall ska de indrivningskostnader som krävs och grunderna för dem specificeras för gäldenären och denne ska samtidigt upplysas om

RP 59/2021 rd

varför kostnaderna överskrider det maximibelopp för totalkostnadsansvaret som annars ska iaktas.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om maximikostnader begränsar inte borgenärens rätt att ta ut standardersättning enligt 10 e §.

7 §

Användning av tratta

En betalningsuppmaning där betalning krävs inom en viss tid vid äventyr att en underlåtelse att iakta uppmeningen offentliggörs eller antecknas i kreditupplysningsregistret (*tratta*) får användas endast för indrivning av en klar och ostridig fordran som förfallit till betalning. Vid tillämpningen av denna paragraf betraktas en direkt utsökningsbar fordran som ostridig, om inte gäldenären har anfört grundbesvär eller utnyttjat något annat därmed jämförbart rättsmedel.

En tratta får inte användas för att driva in en konsumentfordran. Tratta får inte användas som indrivningsåtgärd vid indrivning av andra fordringar än konsumentfordringar om gäldenären är en privatperson, en enskild näringsidkare, ett öppet bolag eller ett kommanditbolag.

En tratta får inte sändas förrän gäldenären har getts eller sänts en betalningspåminnelse, där det uppställts en tidsfrist på minst sju dagar för betalning av fordran eller för framställning av anmärkningar om fordran, och tidsfristen har löpt ut.

En tratta och en betalningspåminnelse enligt 3 mom. ska vara skriftliga. De får dock lämnas till gäldenären också på något annat varaktigt sätt, om gäldenären efter det att fordran har förfallit till betalning uttryckligen har godkänt att meddelanden om fordran lämnas på detta sätt. Betalningspåminnelser får också lämnas till gäldenären på något annat varaktigt sätt, om ett sådant sätt under skuldförhållandets lopp etablerat använts för att lämna meddelanden mellan borgenären och gäldenären.

En tratta får offentliggöras eller anmälas för anteckning i kreditupplysningsregistret tidigast tio dagar efter det att den sänts. En tratta får dock inte offentliggöras eller anmälas för anteckning i kreditupplysningsregistret, om det aktiebolag som är gäldenär innan trattan offentliggörs eller anmäls lämnar en utredning enligt vilken dess omsättning eller motsvarande intäkter under den senast avslutade räkenskapsperioden understiger 100 000 euro eller om räkenskapsperioden är bolagets första.

En vägran att betala en tratta får inte styrkas genom en offentlig myndighetsförrättning.

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 30 april 2022. Lagens 7 § gäller dock till och med den 30 september 2021.

Vid tillämpning av 3 b § 1 mom. 3 punkten i denna lag beaktas även betalningskrav som lämnats till gäldenären för indrivning av samma fordran före ikraftträdandet av denna lag.

Vid beräkningen av det maximiantal indrivningsåtgärder som avses i 3 d § i denna lag beaktas inte det till kostnadsersättning berättigande antal indrivningsåtgärder som vidtagits före den 1 januari 2021.

Vid uträkning av beloppet för de maximikostnader som avses i 3 e § beaktas inte kostnaderna för de indrivningsåtgärder som verkställts före den 1 januari 2021.

På en tratta som avses i den 7 § som gällde vid ikraftträdandet av denna lag och som har sänts till gäldenären före ikraftträdandet tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om temporär ändring av 7 § i lagen om indrivning av fordringar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lagen om indrivning av fordringar (513/1999) 7 § 5 mom., sådant det lyder i lag 31/2013, som följer:

7 §

Användning av tratta

En tratta får offentliggöras eller anmälas för anteckning i kreditupplysningsregistret tidigast 21 dagar efter det att den sänts.

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 30 april 2022.
På en tratta som avses i den 7 § som gällde vid ikraftträdandet av denna lag och som har sänts till gäldenären före ikraftträdandet tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

3.

Lag

om temporär ändring av 24 § i kreditupplysningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i kreditupplysningslagen (527/2007) 24 § 1 mom. 7 punkten som följer:

24 §

Uppgifter om företags betalningsstörningar samt kompletterande uppgifter

Som uppgifter om ett företags betalningsstörningar får i ett kreditupplysningsregister registreras:

7) uppgift om en borgenärs betalningsuppmaning med anledning av en ostridig fordran som förfallit till betalning; uppgiften kan registreras 21 dagar från det att betalningsuppmaningen har sänts till gäldenären med uppgift om att betalningsuppmaningen offentliggörs eller antecknas i registret.

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 30 april 2022.

RP 59/2021 rd

På en betalningsuppmaning som avses i den 24 § 1 mom. 7 punkt som gällde vid ikraftträdandet av denna lag och som har sänts till gäldenären före ikraftträdandet tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 22 april 2021

Statsminister

Sanna Marin

Justitieminister Anna-Maja Henriksson

1.

Lag

om temporär ändring av lagen om indrivning av fordringar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lagen om indrivning av fordringar (513/1999) 7 §, sådan den lyder i lag
31/2013, och
fogas temporärt till lagen nya 3 b—3 e § som följer:

Lydelse som ändras

Föreslagen lydelse

3 b §

Maximibelopp för indrivningskostnader i samband med andra fordringar än konsumentfordringar

Vid indrivning av annan fordran än konsumentfordran får det av gäldenären krävas följande belopp för indrivningsåtgärder som avses i detta moment:

- 1) en skriftlig eller på annat varaktigt sätt lämnad betalningspåminnelse, högst 10 euro,
- 2) ett sådant betalningskrav med uppgifter enligt 5 a § som någon som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet lämnat skriftligen eller på något annat varaktigt sätt, högst
 - a) 50 euro, om fordrans kapital uppgår till högst 500 euro,
 - b) 80 euro, om fordrans kapital överstiger 500 euro,
- 3) hälften av det belopp som anges i 2 punkten, om det är fråga om ett nytt betalningskrav på samma fordran,
- 4) ett sådant betalningskrav med uppgifter enligt 5 a § som någon som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet lämnat skriftligen eller på något annat varaktigt sätt, högst 10 euro, om fordran drivs in av någon som bedriver indrivningsverksamhet enligt 2 § 1 mom. 2 eller 3 punkten i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (411/2018),

Lydelse som ändras

Föreslagen lydelse

5) förlängning av betalningstiden på gäldenärens begäran, högst 10 euro,

6) en skriftlig eller på något annat varaktigt sätt framställd betalningsplan som omfattar hela den återstående fordran och som utarbetats tillsammans med gäldenären, högst

a) 30 euro, om fordrans kapital uppgår till högst 500 euro eller betalningsplanen omfattar högst fyra poster,

b) 60 euro, om fordrans kapital överstiger 500 euro och betalningsplanen omfattar mer än fyra poster,

c) utöver de belopp som anges i underpunkterna a och b i denna punkt, 5 euro per betalningspost från och med den sjunde betalningsposten, om det i betalningsplanen avtalats om mer än sex betalningsposter,

7) för kostnader för användning av tratta, högst 100 euro,

8) en betalningsuppmaning som lämnats för skapande av ett antagande som avses i 2 kap. 3 § 2 mom. 3 punkten i konkurslagen (120/2004), högst 100 euro, samt de faktiska kostnaderna för bevislig delgivning av betalningsuppmeningen.

För andra betalningspåminnelser än sådana som avses i 1 mom. 1 punkten får de faktiska kostnader som påminnelsen medfört krävas. Kostnaderna får tas ut enligt de genomsnittliga faktiska kostnaderna för det slag av påminnelser som använts.

De faktiska indrivningskostnaderna får krävas av gäldenären, om indrivningen har förutsatt en exceptionellt stor arbetsinsats och därför medfört andra indrivningskostnader än sådana som anges i 1 mom. eller kostnader som överstiger de maximibelopp som föreskrivs i det momentet. I sådana fall ska de indrivningskostnader som krävs och grunderna för dem specificeras för gäldenären och denne ska upplysas om att beloppet är större än de maximibelopp som annars ska iakttas. Maximibeloppen får emellertid inte överskridas om indrivningen gäller en direkt utsökningsbar fordran.

3 c §

Lydelse som ändras

Föreslagen lydelse

Tidsgränser för indrivningsåtgärder i samband med andra fordringar än konsumentfordringar

För en ny betalningspåminnelse som avses i 3 b § 1 mom. 1 punkten eller ett nytt betalningskrav som avses i 3 b § 1 mom. 2—4 punkten får indrivningskostnader krävas av gäldenären endast om det har gått minst 7 dagar sedan den föregående påminnelsen eller det föregående kravet avsändes.

För en i 3 b § 1 mom. 5 punkten avsedd förlängning av betalningstiden får indrivningskostnader krävas av gäldenären endast om betalningstiden förlängs med minst 14 dagar.

3 d §

Maximiantal indrivningsåtgärder som berättigar till kostnadsersättning vid indrivning av andra fordringar än konsumentfordringar

Vid indrivning av en och samma fordran som inte är konsumentfordran får indrivningskostnader krävas av gäldenären för högst två sådana betalningskrav med uppgifter enligt 5 a § som någon som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet lämnat skriftligen eller på något annat varaktigt sätt, för högst en tratta och för högst en betalningsuppmaning som avses i 3 b § 1 mom. 8 punkten. Om indrivningen av en fordran fortsätter med tratta, får gäldenären dock avkrävas indrivningskostnader för endast ett i detta moment avsett betalningskrav.

Vid indrivning av en och samma fordran som inte är konsumentfordran får det av gäldenären krävas indrivningskostnader för högst en betalningsplan som avses i 3 b § 1 mom. 6 punkten. Gäldenären får dock avkrävas indrivningskostnader för högst två betalningsplaner, om kapitalet på fordran som ska drivas in överstiger 500 euro.

Indrivningskostnader får krävas av gäldenären för fler betalningskrav, betalningsplaner, trattor och i 3 b § 1 mom. 8 punkten avsedda betalningsuppmaningar än vad som föreskrivs i 1 och 2 mom., om det funnits sär-

Lydelse som ändras

Föreslagen lydelse

skild anledning till att flera indrivningsåtgärder vidtagits och indrivningsåtgärder inte kan anses oproportionerliga med beaktande särskilt av fordrans kapital. I sådana fall ska de indrivningsåtgärder som vidtagits specificeras för gäldenären och denne ska samtidigt upplysas om varför det funnits särskild anledning till indrivningsåtgärder.

3 e §

Gäldenärens totalkostnadsansvar vid indrivning av andra fordringar än konsumentfordringar

För indrivningen av en och samma fordran som inte är konsumentfordran får det av gäldenären som indrivningskostnader krävas högst följande belopp:

1) 230 euro, om fordrans kapital uppgår till högst 500 euro,

2) 480 euro, om fordrans kapital överstiger 500 euro.

Av gäldenären får vid indrivning av fordran som inte är direkt utsökningsbar de faktiska indrivningskostnaderna krävas till ett belopp som överskrider vad som föreskrivs i 1 mom., om indrivningen har varit exceptionellt svår och indrivningsåtgärder inte kan anses oproportionerliga med beaktande särskilt av fordrans kapital. I sådana fall ska de indrivningskostnader som krävs och grunderna för dem specificeras för gäldenären och denne ska samtidigt upplysas om varför kostnaderna överskrider det maximibelopp för totalkostnadsansvaret som annars ska iakttas.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om maximikostnader begränsar inte borgenärens rätt att ta ut standardersättning enligt 10 e §.

7 §

Användning av tratta

En betalningsuppmaning där betalning krävs inom en viss tid vid äventyr att en underlåtelse att iaktta uppmaningen offentliggörs eller antecknas i kreditupplysningsregistret (*tratta*) får användas endast för indrivning av en klar och ostridig fordran som förfallit till

7 §

Användning av tratta

En betalningsuppmaning där betalning krävs inom en viss tid vid äventyr att en underlåtelse att iaktta uppmaningen offentliggörs eller antecknas i kreditupplysningsregistret (*tratta*) får användas endast för indrivning av en klar och ostridig fordran som förfallit till

Lydelse som ändras

betalning. Vid tillämpningen av denna paragraf betraktas en direkt utsökningsbar fordran som ostridig, om inte gäldenären har anfört grundbesvär eller utnyttjat något annat därmed jämförbart rättsmedel.

En tratta får inte användas för att driva in en konsumentfordran.

En tratta får inte sändas förrän gäldenären har getts eller sänts en betalningspåminnelse, där det uppställts en tidsfrist på minst sju dagar för betalning av fordran eller för framställning av anmärkningar om fordran, och tidsfristen har löpt ut.

En tratta och en betalningspåminnelse enligt 3 mom. ska vara skriftliga. De får dock lämnas till gäldenären också på något annat varaktigt sätt, om gäldenären efter det att fordran har förfallit till betalning uttryckligen har godkänt att meddelanden om fordran lämnas på detta sätt. Betalningspåminnelser får också lämnas till gäldenären på något annat varaktigt sätt, om ett sådant sätt under skuldförhållandets lopp etablerat använts för att lämna meddelanden mellan borgenären och gäldenären.

En tratta får offentliggöras eller anmälas för anteckning i kreditupplysningsregistret tidigast tio dagar efter det att den sänts.

En vägran att betala en tratta får inte styrkas genom en offentlig myndighetsförrättning.

Föreslagen lydelse

betalning. Vid tillämpningen av denna paragraf betraktas en direkt utsökningsbar fordran som ostridig, om inte gäldenären har anfört grundbesvär eller utnyttjat något annat därmed jämförbart rättsmedel.

En tratta får inte användas för att driva in en konsumentfordran. *Tratta får inte användas som indrivningsåtgärd vid indrivning av andra fordringar än konsumentfordringar om gäldenären är en privatperson, en enskild näringsidkare, ett öppet bolag eller ett kommanditbolag.*

En tratta får inte sändas förrän gäldenären har getts eller sänts en betalningspåminnelse, där det uppställts en tidsfrist på minst sju dagar för betalning av fordran eller för framställning av anmärkningar om fordran, och tidsfristen har löpt ut.

En tratta och en betalningspåminnelse enligt 3 mom. ska vara skriftliga. De får dock lämnas till gäldenären också på något annat varaktigt sätt, om gäldenären efter det att fordran har förfallit till betalning uttryckligen har godkänt att meddelanden om fordran lämnas på detta sätt. Betalningspåminnelser får också lämnas till gäldenären på något annat varaktigt sätt, om ett sådant sätt under skuldförhållandets lopp etablerat använts för att lämna meddelanden mellan borgenären och gäldenären.

En tratta får offentliggöras eller anmälas för anteckning i kreditupplysningsregistret tidigast tio dagar efter det att den sänts. *En tratta får dock inte offentliggöras eller anmälas för anteckning i kreditupplysningsregistret, om det aktiebolag som är gäldenär innan trattan offentliggörs eller anmäls lämnar en utredning enligt vilken dess omsättning eller motsvarande intäkter under den senast avslutade räkenskapsperioden understiger 100 000 euro eller om räkenskapsperioden är bolagets första.*

En vägran att betala en tratta får inte styrkas genom en offentlig myndighetsförrättning.

—
Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 30 april 2022. Lagens 7 § gäller dock till och med den 30 september 2021.

Lydelse som ändras

Föreslagen lydelse

Vid tillämpning av 3 b § 1 mom. 3 punkten i denna lag beaktas även betalningskrav som lämnats till gäldenären för indrivning av samma fordran före ikraftträdandet av denna lag.

Vid beräkningen av det maximiantal indrivningsåtgärder som avses i 3 d § i denna lag beaktas inte det till kostnadsersättning berättigande antal indrivningsåtgärder som vidtagits före den 1 januari 2021.

Vid uträkning av beloppet för de maximikostnader som avses i 3 e § beaktas inte kostnaderna för de indrivningsåtgärder som verkställts före den 1 januari 2021.

På en tratta som avses i den 7 § som gällde vid ikraftträdandet av denna lag och som har sänts till gäldenären före ikraftträdandet tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om temporär ändring av 7 § i lagen om indrivning av fordringar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lagen om indrivning av fordringar (513/1999) 7 § 5 mom., sådant det lyder i lag 31/2013, som följer:

Lydelse som ändras

7 §

Användning av tratta

En tratta får offentliggöras eller anmälas för anteckning i kreditupplysningsregistret tidigast tio dagar efter det att den sänts.

Föreslagen lydelse

7 §

Användning av tratta

En tratta får offentliggöras eller anmälas för anteckning i kreditupplysningsregistret tidigast 21 dagar efter det att den sänts.

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 30 april 2022.

Lydelse som ändras

Föreslagen lydelse

På en tratta som avses i den 7 § som gällde vid ikraftträdandet av denna lag och som har sänts till gäldenären före ikraftträdandet tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

3.

Lag

om temporär ändring av 24 § i kreditupplysningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i kreditupplysningslagen (527/2007) 24 § 1 mom. 7 punkten som följer:

Gällande lydelse

24 §

*Uppgifter om företags betalningsstörningar
samt kompletterande uppgifter*

Som uppgifter om ett företags betalningsstörningar får i ett kreditupplysningsregister registreras

7) uppgift om en borgenärs betalningsuppmaning med anledning av en ostridig fordran som förfallit till betalning; uppgiften kan registreras tio dagar från det att betalningsuppmaningen har sänts till gäldenären med uppgift om att betalningsuppmaningen offentliggörs eller antecknas i registret.

Föreslagen lydelse

24 §

*Uppgifter om företags betalningsstörningar
samt kompletterande uppgifter*

Som uppgifter om ett företags betalningsstörningar får i ett kreditupplysningsregister registreras:

7) uppgift om en borgenärs betalningsuppmaning med anledning av en ostridig fordran som förfallit till betalning; uppgiften kan registreras 21 dagar från det att betalningsuppmaningen har sänts till gäldenären med uppgift om att betalningsuppmaningen offentliggörs eller antecknas i registret.

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 30 april 2022.

På en betalningsuppmaning som avses i den 24 § 1 mom. 7 punkt som gällde vid ikraftträdandet av denna lag och som har sänts till gäldenären före ikraftträdandet tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.